

Propozycje zmiany RPO WL 2014-2020 do renegotiacji – Europejski Fundusz Rozwoju Regionalnego

(kurs EUR przyjęty do renegotiacji 1 EUR=4,3036)

A. PLANOWANE REALOKACJE

Z Działania	PI	Wartość realokowanych środków			Na Działanie	PI	Wartość realokowanych środków	
		PLN	EUR				PLN	EUR
3.10 Wzrost konkurencyjności MŚP dla ZIT miast subregionalnych	3c	-19 908 251,33	-4 625 953,00	➡	3.7 Wzrost konkurencyjności MŚP	3c	19 908 251,33	4 625 953,00
1.1 Regionalna infrastruktura badawczo – rozwojowa	1a	-22 526 804,60	-5 234 409,00	➡	4.1 Wsparcie wykorzystania OZE	4a	111 905 746,05	26 002 822,00
1.4 Transfer technologii i komercjalizacja badań	1b	-9 932 923,98	-2 308 050,00					
1.5 Bon na innowacje	1b	-20 434 706,42	-4 748 282,00					
2.1 Cyfrowe Lubelskie	2c	-15 866 452,86	-3 686 786,00					
2.2 Cyfryzacja Lubelskiego Obszaru Funkcjonalnego w ramach ZIT	2c	-78 965,30	-18 349,00					
6.4 Gospodarka wodno-ściekowa	6b	-35 065 892,89	-8 148 037,00					
13.4 Rewitalizacja obszarów wiejskich	9b	-8 000 000,00	-1 858 909,00					
1.3 Infrastruktura badawczo-rozwojowa w przedsiębiorstwach	1b	-41 405 951,25	-9 621 236,00					
1.4 Transfer technologii i komercjalizacja badań	1b	-12 097 260,37	-2 810 963,00	➡	4.2 Produkcja energii z OZE w przedsiębiorstwach	4a	75 021 211,62	17 432 199,00
3.4 Dostosowanie oferty IOB do potrzeb rynku pracy	3a	-21 518 000,00	-5 000 000,00					
5.8 Efektywność energetyczna sektora publicznego dla ZIT miast subregionalnych	4c	-10 434 399,48	-2 424 575,00	➡	5.2 Efektywność energetyczna sektora publicznego	4c	10 434 399,48	2 424 575,00
5.7 Transport niskoemisyjny dla ZIT miast subregionalnych	4e	-10 706 529,54	-2 487 808,00		5.5 Promocja niskoemisyjności	4e	10 706 529,54	2 487 808,00
		-9 201 721,79	-2 138 145,00		5.6 Efektywność energetyczna i gospodarka niskoemisyjna dla ZIT LOF	4e	51 834 794,42	12 044 519,00
5.8 Efektywność energetyczna sektora publicznego dla ZIT miast subregionalnych	4c	-17 437 151,52	-4 051 759,00					
5.9 Promocja niskoemisyjności dla ZIT miast subregionalnych	4e	-25 195 921,11	-5 854 615,00	➡	13.3 Rewitalizacja obszarów miejskich	9b	9 356 910,39	2 174 206,00
13.5 Infrastruktura przedszkolna	10a	-2 183 254,52	-507 309,00					
13.6 Infrastruktura kształcenia zawodowego i ustawicznego		-5 871 491,13	-1 364 321,00					
13.7 Infrastruktura szkolna		-1 302 164,74	-302 576,00					

B. ZMIANA ALOKACJI NA DZIAŁANIA, PRIORYTETY INWESTYCYJNE I OSIE PRIORYTETOWE W WYNIKU PLANOWANYCH REALOKACJI (W EUR)

PI	Działanie	Obecna alokacja*	Zmiana	Nowa alokacja
1a	1.1 Regionalna infrastruktura badawczo – rozwojowa	10 041 676,00	-5 234 409,00	4 807 267,00
1b	1.2 Badania celowe	42 084 287,00	0,00	42 084 287,00
	1.3 Infrastruktura badawczo-rozwojowa w przedsiębiorstwach	35 380 066,00	-9 621 236,00	25 758 830,00
	1.4 Transfer technologii i komercjalizacja badań	6 910 726,00	-5 119 013,00	1 791 713,00
	1.5 Bon na innowacje	6 000 000,00	-4 748 282,00	1 251 718,00
Oś 1	Badania i innowacje	100 416 755,00	-24 722 940,00	75 693 815,00
PI 1a		10 041 676,00	-5 234 409,00	4 807 267,00
PI 1b		90 375 079,00	-19 488 531,00	70 886 548,00
2c	2.1 Cyfrowe Lubelskie	81 109 176,00	-3 686 786,00	77 422 390,00
	2.2 Cyfryzacja Lubelskiego Obszaru Funkcjonalnego w ramach ZIT	861 000,00	-18 349,00	842 651,00
Oś 2	Cyfrowe Lubelskie	81 970 176,00	-3 705 135,00	78 265 041,00
PI 2c		81 970 176,00	-3 705 135,00	78 265 041,00
3a	3.1 Tereny inwestycyjne	6 893 271,00	0,00	6 893 271,00
3a	3.2 Instrumenty kapitałowe	11 500 000,00	0,00	11 500 000,00
3a	3.3 Przedsiębiorstwa odpryskowe	469 764,00	0,00	469 764,00
3a	3.4 Dostosowanie oferty IOB do potrzeb rynku	7 534 514,00	-5 000 000,00	2 534 514,00
3a	3.5 Bon na doradztwo	6 072 608,00	0,00	6 072 608,00
3b	3.6 Marketing gospodarczy	14 063 438,00	0,00	14 063 438,00
3c	3.7 Wzrost konkurencyjności MŚP	225 202 886,00	4 625 953,00	229 828 839,00
3a	3.8 Tereny inwestycyjne w ramach ZIT LOF	0,00	0,00	0,00
3b	3.9 Udział w targach i misjach	936 562,00	0,00	936 562,00
3c	3.10 Wzrost konkurencyjności MŚP dla ZIT miast subregionalnych	4 625 953,00	-4 625 953,00	0,00
Oś 3	Konkurencyjność przedsiębiorstw	277 298 996,00	-5 000 000,00	272 298 996,00
PI 3a		32 470 157,00	-5 000 000,00	27 470 157,00
PI 3b		15 000 000,00	0,00	15 000 000,00
PI 3c		229 828 839,00	0,00	229 828 839,00

4a	4.1 Wsparcie wykorzystania OZE	144 933 870,00	26 002 822,00	170 936 692,00
	4.2 Produkcja energii z OZE w przedsiębiorstwach	35 765 101,00	17 432 199,00	53 197 300,00
Oś 4	<u>Energia przyjazna środowisku</u>	180 698 971,00	43 435 021,00	224 133 992,00
	PI 4a	180 698 971,00	43 435 021,00	224 133 992,00
4b	5.1 Poprawa efektywności energetycznej przedsiębiorstw	45 787 659,00	0,00	45 787 659,00
4c	5.2 Efektywność energetyczna sektora publicznego	105 847 872,00	2 424 575,00	108 272 447,00
4c	5.3 Efektywność energetyczna sektora mieszkaniowego	17 620 272,00	0,00	17 620 272,00
4e	5.4 Transport niskoemisyjny	12 163 934,00	0,00	12 163 934,00
4e	5.5 Promocja niskoemisyjności	13 770 238,00	2 487 808,00	16 258 046,00
4e	5.6 Efektywność energetyczna i gospodarka niskoemisyjna dla Zintegrowanych Inwestycji Terytorialnych Lubelskiego Obszaru Funkcjonalnego	63 749 393,00	12 044 519,00	75 793 912,00
4e	5.7 Transport niskoemisyjny dla ZIT miast subregionalnych	4 625 953,00	-4 625 953,00	0,00
4c	5.8 Efektywność energetyczna sektora publicznego dla ZIT miast subregionalnych	6 476 334,00	-6 476 334,00	0,00
4e	5.9 Promocja niskoemisyjności dla ZIT miast subregionalnych	5 854 615,00	-5 854 615,00	0,00
Oś 5	<u>Efektywność energetyczna i gospodarka niskoemisyjna</u>	275 896 270,00	0,00	275 896 270,00
	PI 4b	45 787 659,00	0,00	45 787 659,00
	PI 4c	129 944 478,00	-4 051 759,00	125 892 719,00
	PI 4e	100 164 133,00	4 051 759,00	104 215 892,00
5b	6.1 Bezpieczeństwo ekologiczne	4 427 784,00	0,00	4 427 784,00
5b	6.2 Mała retencja	0,00	0,00	0,00
6a	6.3 Gospodarka odpadami	29 739 392,00	0,00	29 739 392,00
6b	6.4 Gospodarka wodno-ściekowa	75 972 429,00	-8 148 037,00	67 824 392,00
Oś 6	<u>Ochrona środowiska i efektywne wykorzystanie zasobów</u>	110 139 605,00	-8 148 037,00	101 991 568,00
	PI 5b	4 427 784,00	0,00	4 427 784,00
	PI 6a	29 739 392,00	0,00	29 739 392,00
	PI 6b	75 972 429,00	-8 148 037,00	67 824 392,00
6c	7.1 Dziedzictwo kulturowe i naturalne	50 298 871,00	0,00	50 298 871,00
6d	7.2 Ochrona różnorodności przyrodniczej	4 663 377,00	0,00	4 663 377,00
6d	7.3 Turystyka przyrodnicza	8 046 473,00	0,00	8 046 473,00
6d	7.4 Ochrona bioróżnorodności dla ZIT LOF	10 011 382,00	0,00	10 011 382,00

Oś 7	<u>Ochrona dziedzictwa kulturowego i naturalnego</u>	73 020 103,00	0,00	73 020 103,00
	PI 6c	50 298 871,00	0,00	50 298 871,00
	PI 6d	22 721 232,00	0,00	22 721 232,00
7b	8.1 Regionalny układ transportowy	193 772 344,00	0,00	193 772 344,00
7b	8.2 Lokalny układ transportowy	27 937 446,00	0,00	27 937 446,00
7d	8.3 Transport kolejowy	45 416 755,00	0,00	45 416 755,00
7b	8.4 Transport w ramach ZIT LOF	3 904 495,00	0,00	3 904 495,00
Oś 8	<u>Mobilność regionalna i ekologiczny transport</u>	271 031 040,00	0,00	271 031 040,00
	PI 7b	225 614 285,00	0,00	225 614 285,00
	PI 7d	45 416 755,00	0,00	45 416 755,00
9a	13.1 Infrastruktura ochrony zdrowia	72 488 457,00	0,00	72 488 457,00
9a	13.2 Infrastruktura usług społecznych	18 520 413,00	0,00	18 520 413,00
9b	13.3 Rewitalizacja obszarów miejskich	63 427 018,00	2 174 206,00	65 601 224,00
9b	13.4 Rewitalizacja obszarów wiejskich	35 318 491,00	-1 858 909,00	33 459 582,00
10a	13.5 Infrastruktura przedszkolna	5 291 202,00	-507 309,00	4 783 893,00
10a	13.6 Infrastruktura kształcenia zawodowego i ustawicznego	15 873 604,00	-1 364 321,00	14 509 283,00
10a	13.7 Infrastruktura szkolna	5 291 202,00	-302 576,00	4 988 626,00
9b	13.8 Rewitalizacja Lubelskiego Obszaru Funkcjonalnego w ramach ZIT	16 718 103,00	0,00	16 718 103,00
Oś 13	<u>Infrastruktura społeczna</u>	232 928 490,00	-1 858 909,00	231 069 581,00
	PI 9a	91 008 870,00	0,00	91 008 870,00
	PI 9b	115 463 612,00	315 297,00	115 778 909,00
	PI 10a	26 456 008,00	-2 174 206,00	24 281 802,00
	EFRR	1 603 400 406,00	0,00	1 603 400 406,00

* wartości uwzględniają już wprowadzone zmiany, które podlegają notyfikacji (szczegółowe informacje w tym zakresie w zał. 3 do Wykazu zmian)

C. ZMIANY W ZAKRESIE WARTOŚCI RING – FENCING DLA EFRR (w tym ZIT)

	Obecna alokacja		Zmiana		Nowa alokacja	
	EUR	% alokacji	EUR	% alokacji	EUR	% alokacji
SUMA CT 1,2,3,4	916 281 168,00	57,15%	10 006 946,00	0,62%	926 288 114,00	57,77%
SUMA CT 4	456 595 241,00	28,48%	43 435 021,00	2,71%	500 030 262,00	31,19%

ZIT	Obecna alokacja*		Zmiana		Nowa alokacja	
	EUR	% alokacji	EUR	EUR	% alokacji	EUR
ZIT EFRR	116 827 228,00	7,29%	-9 556 685,00	-0,60%	107 270 543,00	6,69%
ZIT EFS	16 124 622,00	2,57%	0,00	0,00%	16 124 622,00	2,57%
SUMA ZIT (EFS + EFRR)	132 951 850,00	5,96%	-9 556 685,00	-0,43%	123 395 165,00	5,53%

* wartości uwzględniają już wprowadzone zmiany, które podlegają notyfikacji (szczegółowe informacje w tym zakresie w zał. 3 do Wykazu zmian)

D. UZASADNIENIA REALOKACJI

(W punkcie E. niniejszego dokumentu wykazano wszystkie zmiany w zakresie wartości wskaźników, w tym także wynikające z realokacji środków.)

1.

Z Działania	PI	Wartość realokowanych środków			Na Działanie	PI	Wartość realokowanych środków	
		PLN	EUR				PLN	EUR
3.10 Wzrost konkurencyjności MŚP dla ZIT miast subregionalnych	3c	-19 908 251,33	-4 625 953,00	➡	3.7 Wzrost konkurencyjności MŚP	3c	-19 908 251,33	-4 625 953,00

Uzasadnienie realokacji:

Ze względu na rezygnację z realizacji instrumentu ZIT miast subregionalnych, środki pozostaną w PI 3c, ale zostaną przesunięte z Działania 3.10 dedykowanego miastom subregionalnym do Działania 3.7, realizowanego na zasadach ogólnych (z preferencjami dla miast subregionalnych w postaci dodatkowych punktów przyznawanych podczas oceny wniosków w trybie konkursowym).

Realokowane środki zostaną przeznaczone na wsparcie projektów dotyczących wdrażania innowacji oraz zwiększenia konkurencyjności przedsiębiorstw z sektora MŚP. Wspierane będą m.in. projekty wpisujące się w regionalne inteligentne specjalizacje (dodatkową punktacją preferowane będą projekty dotyczące regionalnych inteligentnych specjalizacji zgodnych z Regionalną Strategią Innowacji Województwa Lubelskiego do 2020). Dodatkowe środki w OP 3 (PI 3c) pozwolą wzmocnić interwencję przyczyniającą się do zwiększenia poziomu wdrażania w MŚP wyników badań naukowych i rozwojowych oraz innowacyjnych rozwiązań właśnie m.in. poprzez działania mające na celu stymulowanie dostosowania istniejących aktywów firmy do potrzeb wdrożenia nowego procesu, produktu, bądź usługi. Nie wyklucza się również wsparcia projektów z pozostałych dziedzin gospodarki, przyczyniających się do procesów wzrostu i innowacji oraz wyłaniania nowych inteligentnych specjalizacji w ramach procesu przedsiębiorczego odkrywania, wpływających w znaczący sposób na rozwój gospodarczy regionu i tworzących miejsca pracy. Wsparcie w zakresie Działania 3.7 będzie udzielane w formie pomocy zwrotnej. Realokowane środki w dalszym ciągu będą więc ukierunkowane na wzrost innowacji w regionie m.in. poprzez wsparcie inwestycyjne przeznaczone na realizację wyników prac badawczych oraz zgodne z wyznaczonymi w dokumentach strategicznych kierunkami rozwoju tj. w Strategii Europa 2020 (priorytet dot. inteligentnego rozwoju poprzez rozwój gospodarki opartej na wiedzy i innowacji); SOR; aktualnych Zaleceniach Rady dla Polski (CSR); SRWL; RSI.

2.

Z Działania	PI	Wartość realokowanych środków			Na Działanie	PI	Wartość realokowanych środków	
		PLN	EUR				PLN	EUR
1.1 Regionalna infrastruktura badawczo – rozwojowa	1a	-22 526 804,60	-5 234 409,00		4.1 Wsparcie wykorzystania OZE	4a	111 905 746,05	26 002 822,00
1.4 Transfer technologii i komercjalizacja badań	1b	-9 932 923,98	-2 308 050,00					
1.5 Bon na innowacje	1b	-20 434 706,42	-4 748 282,00					
2.1 Cyfrowe Lubelskie	2c	-15 866 452,86	-3 686 786,00					
2.2 Cyfryzacja Lubelskiego Obszaru Funkcjonalnego w ramach ZIT	2c	-78 965,30	-18 349,00					
6.4 Gospodarka wodno-ściekowa	6b	-35 065 892,89	-8 148 037,00					
13.4 Rewitalizacja obszarów wiejskich	9b	-8 000 000,00	-1 858 909,00					
1.3 Infrastruktura badawczo-rozwojowa w przedsiębiorstwach	1b	-41 405 951,25	-9 621 236,00					
1.4 Transfer technologii i komercjalizacja badań	1b	-12 097 260,37	-2 810 963,00					
3.4 Dostosowanie oferty IOB do potrzeb rynku pracy	3a	-21 518 000,00	-5 000 000,00		4.2 Produkcja energii z OZE w przedsiębiorstwach	4a	75 021 211,62	17 432 199,00

Uzasadnienie realokacji:**Zmniejszenia:**

- **PI 1a (1.1):** Niski poziom wykorzystania środków w ramach Działania 1.1 *Regionalna infrastruktura badawczo – rozwojowa* (w ramach niniejszego Działania realizowane są 2 projekty na łączną kwotę wnioskowanego dofinansowania z EFRR na poziomie 10 281 277,85 PLN, co stanowi 24,06% wykorzystania alokacji na Działanie) wynika w głównej mierze z trudności związanych ze skomplikowanym systemem wyboru, jak i udzielenia wsparcia w zakresie projektów badawczych, w tym w zakresie pomocy publicznej. Wnioskodawca musi zagwarantować w projekcie odpowiedni poziom wkładu pochodzącego od przedsiębiorstw, jak również określić w dłuższej perspektywie czasowej odpowiedni poziom dochodów z działalności komercyjnej. Konieczność monitorowania przez cały okres amortyzacji i infrastruktury, który może wynosić nawet 40 lat oraz monitorowanie poziomu wykorzystania tejże infrastruktury na działalność gospodarczą i niegospodarczą. Dodatkowo każdy projekt musi być uzgodniony z MNiSW oraz MIIR i ujęty w KT. Zasady związane z wyborem, jak również spełnienie warunków KT w znaczny sposób utrudniają wdrażanie działania i ograniczają liczbę potencjalnych wnioskodawców do ilości, która nie pozwala w pełni wykorzystać dostępnej alokacji.
- IZ RPO podejmowała także środki zaradcze w celu wsparcia potencjalnych wnioskodawców w przygotowaniu wniosków o dofinansowanie - w porozumieniu z Komisją Europejską, zaangażowano eksperta zewnętrznego. Ekspert odbył z wnioskodawcami indywidualne spotkania, które nie wpłynęły jednak na ich chęć aplikowania o środki, w związku z czym w drugim naborze dla Działania 1.1 nie został złożony żaden wniosek o dofinansowanie. IZ RPO oraz ekspert zidentyfikowali więc konieczność określenia nowych inicjatyw po stronie jednostek naukowych w regionie. Dlatego też, mając na względzie

efektywne wydatkowanie środków RPO WL 2014-2020, w dniach 7 czerwca – 31 lipca 2018 r. przeprowadzony został nabór propozycji projektów z zakresu infrastruktury badawczo-rozwojowej w ramach procedury systemowej w Kontrakcie Terytorialnym. Proces uzgadniania projektów z zakresu infrastruktury B+R z MIR i MNiSW zakończył się wpisaniem do zał. 5b KT jednego projektu.

Zgodnie ze wskazówkami eksperta KE, a także bazując na doświadczeniach IZ RPO z pierwszego naboru wniosków, wprowadzono także zmianę w kryteriach wyboru projektów w ramach Działania 1.1 tj. kryterium formalne specyficzne „*Przedmiotem projektu jest wsparcie infrastruktury badawczej, w rozumieniu przepisów prawa wspólnotowego dotyczących pomocy publicznej (zgodnie z art. 2 pkt 91 rozporządzenia Komisji (UE) Nr 651/2014 z dn. 17 czerwca 2014 r. uznającego niektóre rodzaje pomocy za zgodne z rynkiem wewnętrznym w zastosowaniu art. 107 i 108 Traktatu).*” rozdzielono pomiędzy ocenę formalną i merytoryczną. Na etapie oceny formalnej weryfikacji podlegać będzie powiązanie pomiędzy elementami infrastruktury badawczej a pracami B+R, które będą na niej prowadzone, zaś na etapie oceny merytorycznej - czy dany element infrastruktury jest infrastrukturą badawczą oraz czy proponowane w projekcie działania mają charakter prac badawczo-rozwojowych. W ten sposób interpretacja definicji infrastruktury badawczej została przesunięta na etap oceny merytorycznej i pozostawiona ekspertom posiadającym specyficzną dla danej dziedziny nauki wiedzę.

30 września 2019 r. zakończył się trzeci już nabór wniosków w Działaniu 1.1. W jego ramach został złożony jeden projekt (wpisany do zał. 5b KT), przygotowany przez wnioskodawcę posiadającego doświadczenie w aplikowaniu i realizacji projektów. Wartość projektu nie wyczerpuje jednakże alokacji pozostającej w Działaniu, w związku z czym proponuje się przesunięcie pozostających środków do PI 4a.

- **PI 1b:** Zmniejszenie alokacji w PI 1b spowodowane jest niskim zainteresowaniem potencjalnych wnioskodawców realizacją projektów w obszarze tej interwencji:
  - ✓ **1.3:** W ramach Działania 1.3 *Infrastruktura badawczo-rozwojowa w przedsiębiorstwach* ogłoszono dotychczas 3 konkursy. Nie planuje się kolejnych naborów w ramach przedmiotowego Działania z uwagi na spadające zainteresowanie aplikowaniem o środki. W ramach konkursu ogłoszonego w 2018 r. do dofinansowania zostały wybrane projekty, których łączne wsparcie stanowiło połowę dostępnej alokacji przeznaczonej na dany nabór. W ramach działań mających na celu zwiększenie zainteresowania ww. wsparciem przeprowadzono spotkania informacyjne dla potencjalnych beneficjentów (łącznie 5 spotkań, w których wzięło udział 106 uczestników), dodatkowo przeprowadzono kampanie reklamowe w radiu i prasie (łącznie 5 inicjatyw). Pomimo organizacji spotkań informacyjnych nie wzrosło zainteresowanie aplikowaniem o środki w ramach niniejszego Działania.
  - ✓ **1.4:** W zakresie Działania 1.4 *Transfer technologii i komercjalizacja badań* w ramach konkursu ogłoszonego w 2018 roku złożonych zostało 16 projektów na łączną kwotę wnioskowanego wsparcia w wysokości 12 810 238,76 PLN (przy dostępnej alokacji na poziomie 29 563 394,75 PLN). Do dofinansowania wybrano 4 projekty o łącznej kwocie wnioskowanego wsparcia w wysokości 2 963 686,50 PLN. W ramach działań mających na celu zwiększenie zainteresowania ww. wsparciem przeprowadzono spotkanie informacyjne dla potencjalnych beneficjentów, w którym wzięło udział 18 uczestników, jednak nie przyczyniło się to do zwiększenia zainteresowania aplikowaniem o środki.
  - ✓ **1.5:** W zakresie Działania 1.5 *Bon na innowacje* odbyły się 4 konkursy (pierwszy w formule wsparcia w zakresie *Bonu na patent* oraz trzy w zakresie *Bonu na innowacje*). Pomimo przeformułowania obszaru wsparcia oraz zwiększenia możliwej do uzyskania maksymalnej kwoty wsparcia w ramach Działania, w ostatnim zakończonym naborze wniosków złożono tylko 19 projektów na łączną kwotę wnioskowanego wsparcia w wysokości 4 487 326,50 PLN (przy dostępnej alokacji na poziomie 12 871 500 PLN). Nie planuje się kolejnych naborów w ramach przedmiotowego Działania. W ramach działań mających na celu zwiększenie zainteresowania ww. wsparciem przeprowadzono spotkania informacyjne dla potencjalnych beneficjentów (łącznie 3 spotkania, w których wzięło udział 45 uczestników), dodatkowo przeprowadzono kampanie reklamowe w radiu i prasie (łącznie 11 inicjatyw), jednak nie przyczyniło się to do zwiększenia zainteresowania aplikowaniem o środki.
- **PI 2c (2.1 i 2.2):** W związku z niską wartością środków pozostających w Działaniu 2.1 *Cyfrowe Lubelskie* i brakiem list rezerwowych, IZ RPO nie planuje ogłaszania kolejnych naborów. Dlatego też proponuje się realokację pozostających w Działaniu 2.1, a także Działaniu 2.2 *Cyfryzacja Lubelskiego Obszaru Funkcjonalnego w ramach ZIT* środków do działań wymagających pilnej interwencji.

- **PI 3a (3.4):** W przypadku Działania 3.4 *Dostosowanie oferty IOB do potrzeb rynku* w ramach konkursu ogłoszonego w grudniu 2018 roku złożonych zostało 19 projektów na łączną kwotę wnioskowanego wsparcia w wysokości 12 292 291,83 PLN (przy dostępnej alokacji na poziomie 58 464 450,00 PLN). Mając na uwadze niskie zainteresowanie potencjalnych wnioskodawców realizacją projektów w ramach Działania 3.4 oraz ograniczoną ilość podmiotów, które mogłyby być adresatem przedmiotowego wsparcia, nie planuje się kolejnych naborów. W ramach działań, mających na celu zwiększenie zainteresowania ww. wsparciem, przeprowadzono spotkanie informacyjne dla potencjalnych beneficjentów, w którym wzięło udział 20 uczestników, dodatkowo przeprowadzono kampanię reklamową w prasie.
- **PI 6b (6.4):** W ramach Działania 6.4 *Gospodarka wodno-ściekowa* nie planuje się ogłoszenia konkursów, brak jest także list rezerwowych. Dlatego też proponuje się realokację pozostających środków do działań wymagających pilnej interwencji.
- **PI 9b (13.4):** W ramach Działania 13.4 *Rewitalizacja obszarów wiejskich* nie planuje się ogłoszenia konkursów, brak jest także list rezerwowych. Dlatego też proponuje się realokację pozostających środków do działań wymagających pilnej interwencji.

Zwiększenie PI 4a (4.1 i 4.2):

Propozycja realokacji środków na PI 4a (Działanie 4.1 *Wsparcie wykorzystania OZE* i 4.2 *Produkcja energii z OZE w przedsiębiorstwach*) podyktowana jest koniecznością wypełnienia zobowiązań w zakresie udziału energii odnawialnej w krajowym miksie energetycznym oraz koniecznością podejmowania działań w zakresie poprawy jakości powietrza, w tym w zakresie zmniejszania niskiej emisji. Polska od lat ma najbardziej zanieczyszczone powietrze w Unii Europejskiej. Głównym źródłem jego zanieczyszczenia jest emisja pyłów i szkodliwych gazów pochodzących z domowych pieców grzewczych oraz lokalnych kotłowni węglowych. W Polsce wciąż użytkowanych jest wiele kotłów na węgiel, niespełniających podstawowych standardów emisyjnych. Są one źródłem emisji niebezpiecznych dla zdrowia pyłów PM_{2,5} i PM₁₀ oraz rakotwórczego benzopirenu. Widząc narastający problem z jakością powietrza zasadne jest zwiększenie środków na działania dot. OZE przyczyniające się do ograniczenia niskiej emisji oraz do poprawy warunków ekologicznych w Polsce. Aby walka ze smogiem była skuteczna, niezbędne jest zapewnienie odpowiedniego finansowania projektów. Doświadczenia obecnej perspektywy finansowej wskazują na duże zainteresowanie wnioskodawców projektami dot. OZE (wysoki potencjał aplikacyjny). Z uwagi na korzyści ekonomiczne, środowiskowe i zdrowotne podejmowanych w ramach interwencji działań (ograniczenie niskiej emisji, wzrost bezpieczeństwa energetycznego, zmniejszenie opłat za energię elektryczną, zmniejszenie kosztów wytwarzania ciepła użytkowego), duże zainteresowanie wsparciem inwestycji w OZE (zwłaszcza energetyka słoneczna) oraz skuteczną realizację projektów w PI 4a zasadnym jest przeniesienie środków na ten właśnie obszar wsparcia. Realokowane środki zostaną przeznaczone na wsparcie projektów dotyczących dywersyfikacji dostaw energii, oraz zwiększenia bezpieczeństwa energetycznego regionu, przy wykorzystaniu jego naturalnych uwarunkowań i potencjałów, zgodnie z programem wojewódzkim dot. wsparcia OZE, realizującym założenia Strategii Bezpieczeństwo Energetyczne i Środowisko.

3.

Z Działania	PI	Wartość realokowanych środków			Na Działanie	PI	Wartość realokowanych środków	
		PLN	EUR				PLN	EUR
5.8 Efektywność energetyczna sektora publicznego dla ZIT miast subregionalnych	4c	-10 434 399,48	-2 424 575,00		5.2 Efektywność energetyczna sektora publicznego	4c	10 434 399,48	2 424 575,00
5.7 Transport niskoemisyjny dla ZIT miast subregionalnych	4e	-10 706 529,54	-2 487 808,00		5.5 Promocja niskoemisyjności	4e	10 706 529,54	2 487 808,00
		-9 201 721,79	-2 138 145,00					
5.8 Efektywność energetyczna sektora publicznego dla ZIT miast subregionalnych	4c	-17 437 151,52	-4 051 759,00		5.6 Efektywność energetyczna i gospodarka niskoemisyjna dla ZIT LOF	4e	51 834 794,42	12 044 519,00
5.9 Promocja niskoemisyjności dla ZIT miast subregionalnych	4e	-25 195 921,11	-5 854 615,00					

Uzasadnienie realokacji:**Rezygnacja z instrumentu terytorialnego ZIT dla miast subregionalnych:**

W związku ze zidentyfikowanym znacznym ryzykiem niewykonania inwestycji do czasu zakończenia perspektywy unijnej 2014-2020, IZ RPO planuje rezygnację z realizacji instrumentu terytorialnego dla miast subregionalnych (Działania 5.7, 5.8 i 5.9) i realokację tych środków do działań wymagających pilnej interwencji. Biorąc pod uwagę stan zaawansowania prac oraz zaangażowania potencjalnych Beneficjentów tej interwencji w działania / projekty już obecnie przez nich realizowane (w szczególności w kontekście możliwości finansowania kolejnych potencjalnych projektów, które obciążą ich budżet), możliwe terminy rozpoczęcia realizacji pierwszych projektów - w ocenie IZ RPO – mogą przypaść na rok 2021. Rezygnacja z instrumentu terytorialnego ZIT dla miast subregionalnych została uzgodniona z przedstawicielami miast subregionalnych.

Ze względu na rezygnację z realizacji instrumentu ZIT miast subregionalnych, środki pozostaną w PI 4c i 4e, ale zostaną przesunięte z Działan dedykowanych miastom subregionalnym do Działan, realizowanych na zasadach ogólnych, charakteryzujących się dużym potencjałem absorpcyjnym, (z preferencjami dla miast subregionalnych w postaci dodatkowych punktów przyznawanych podczas oceny wniosków w trybie konkursowym, w naborach ogłaszanych od III kwartału 2019 r.). W wyniku ww. zmian nastąpi także przesunięcie 4 051 759,00 EUR z PI 4c do PI 4e.

W ramach danych PI środki trafią do następujących Działan:

- Działanie 5.2 *Efektywność energetyczna sektora publicznego* (PI 4c) środki w dalszym ciągu będą przyczyniać się do podejmowania działań sprzyjających redukcji emisji gazów cieplarnianych; świadomość wnioskodawców, iż źródłem smogu w Polsce są przede wszystkim systemy ogrzewania budynków, a co za tym idzie chęć poprawy efektywności wykorzystania energii w sektorze budownictwa publicznego przekłada się na duże zainteresowanie wsparciem w tym zakresie – w ostatnim naborze w 2019 r. wartość dofinansowania UE w złożonych projektach znacznie przekroczyła alokację przeznaczoną na konkurs,
- Działanie 5.5 *Promocja niskoemisyjności* (PI 4e) - środki w dalszym ciągu będą przyczyniać się do podejmowania działań sprzyjających redukcji emisji gazów cieplarnianych; mając na względzie świadomość po stronie beneficjentów i potencjalnych wnioskodawców istniejących w tym zakresie potrzeb, spodziewamy się znacznego zainteresowania wsparciem w prowadzonym obecnie naborze wniosków - kwota dofinansowania UE wyznaczona w budżecie naboru może okazać się zbyt niska wobec zgłaszanego zainteresowania.

- Działanie 5.6 *Efektywność energetyczna i gospodarka niskoemisyjna dla ZIT LOF* (PI 4e) – zwiększenie alokacji w Działaniu 5.6 z przeznaczeniem na zwiększenie dofinansowania w projektach ZIT w związku ze wzrostem kosztów realizacji tych projektów.

4.

Z Działania	PI	Wartość realokowanych środków			Na Działanie	PI	Wartość realokowanych środków	
		PLN	EUR				PLN	EUR
13.5 <i>Infrastruktura przedszkolna</i>	10a	-2 183 254,52	-507 309,00		13.3 <i>Rewitalizacja obszarów miejskich</i>	9b	9 356 910,39	2 174 206,00
13.6 <i>Infrastruktura kształcenia zawodowego i ustawicznego</i>		-5 871 491,13	-1 364 321,00					
13.7 <i>Infrastruktura szkolna</i>		-1 302 164,74	-302 576,00					

Uzasadnienie realokacji:

Realokacja dotyczy interwencji realizowanej w ramach jednej Osi Priorytetowej. W ramach Działania 13.5 i 13.6 brak jest list rezerwowych (wszystkie projekty aplikujące w konkursach ogłoszonych w ramach przedmiotowych Działań uzyskały wsparcie). Z uwagi na wysokość dostępnej w ramach Działań 13.5, 13.6, 13.7 alokacji nie planuje się ogłoszenia dodatkowych konkursów, a na podstawie realizowanych projektów, szacuje się osiągnięcie założonych celów. W związku z powyższym, proponujemy realokację środków w ramach Osi Priorytetowej 13, z ww. Działań na wsparcie rewitalizacji obszarów miejskich (Działanie 13.3). Realokowane środki zostaną przeznaczone na wsparcie projektów strategicznych, w tym na projekty w ramach Strategicznych Inwestycji Terytorialnych. Dodatkowe środki pozwolą wzmocnić interwencję RPO w zakresie rewitalizacji obszarów miejskich, która przyczynia się do ograniczenia ryzyka ubóstwa i wykluczenia społecznego na obszarach zdegradowanych.

E. INNE ZMIANY (GŁÓWNIENIE DOT. WSKAŹNIKÓW)

➤ Rezygnacja z instrumentu terytorialnego ZIT dla miast subregionalnych.

Działania:

- 3.10 *Wzrost konkurencyjności MŚP dla ZIT miast subregionalnych* (PI 3c),
- 5.7 *Transport niskoemisyjny dla ZIT miast subregionalnych* (PI 4e),
- 5.8 *Efektywność energetyczna sektora publicznego dla ZIT miast subregionalnych* (PI 4c),
- 5.9 *Promocja niskoemisyjności dla ZIT miast subregionalnych* (PI 4e)

zostały wydzielone na podstawie zmian w RPO, dokonanych w wyniku jego renegotjacji w roku 2018. Z uwagi na planowany późny termin rozpoczęcia pierwszych projektów (2021 rok) w ramach ww. Działań, IZ RPO widzi uzasadnione ryzyko niewykonania inwestycji do czasu zakończenia perspektywy unijnej 2014-2020.

Na opóźnienia składają się następujące kwestie:

- brak wyznaczonych obszarów realizacji ZIT miast subregionalnych,
- w chwili obecnej miasta subregionalne nie opracowują, ani nie aktualizują Strategii (opracowanie dokumentu wynosi minimum 6 mies. – konsultacje społeczne, ogłoszenie naboru fiszek dla projektów pozakonkursowych, ocena fiszek, przeprowadzenie OOS, itp.),
- obowiązek poddania ocenie i zaopiniowaniu strategii przez MliR pod kątem zgodności z UP, a także przez IZ RPO pod kątem możliwości finansowania z RPO - identyfikacja projektów.

Ponadto w ramach renegotjacji Programu (decyzja z czerwca 2018 r.) zostały wprowadzone zapisy dotyczące utworzenia nowej instytucji Centrum Kompetencji Miejskich, która miałaby być IP dla miast subregionalnych. Jednak powołanie niniejszej instytucji nie nastąpiło zgodnie z pierwotnymi założeniami – lipiec 2018 r. (po ostatecznych rozmowach z miastami subregionalnymi – miał być to grudzień 2018 r.).

Mając na względzie długotrwały proces powołania IP (min. 6 miesięcy oraz desygnacja), brak przygotowanych strategii ZIT MOF miast subregionalnych (poddawanych obligatoryjnemu opiniowaniu przez IK UP i IZ RPO) oraz brak przygotowanych projektów do realizacji przez miasta, niemożliwym jest wykorzystanie środków przeznaczonych na wdrażanie ww. działań.

Rezygnacja z instrumentu terytorialnego ZIT dla miast subregionalnych została uzgodniona z przedstawicielami miast subregionalnych. Mając na względzie zaistniałe już zacieśnienie współpracy pomiędzy województwem lubelskim a miastami subregionalnymi (także na gruncie realizacji Strategicznych Inwestycji Terytorialnych), w ramach konkursów w Działaniach 3.7 oraz 5.5, projekty z obszarów miast subregionalnych uzyskują preferencje w postaci dodatkowych punktów przyznawanych podczas oceny wniosków w trybie konkursowym (w naborach ogłaszanych od III kwartału 2019 r.). Ponadto, mając na względzie prawidłową realizację projektów w ramach Strategicznych Inwestycji Terytorialnych, zaproponowano zwiększenie ich dofinansowania (dot. m.in. Działań 5.4, 13.3).

W związku z powyższym odpowiednie zmiany wprowadzono w opisie PI 3c i 4c, kategoriach interwencji (wymiar - *Terytorialne mechanizmy wdrażania*) oraz rozdziale 4. *Zintegrowane podejście do rozwoju terytorialnego*.

- ### ➤ Wprowadzono horyzontalny zapis (zgodnie z wyrokiem Trybunału Sprawiedliwości Unii Europejskiej z 21 marca 2019 w sprawie transpozycji dyrektywy Rady 96/53/WE), iż realizowane inwestycje drogowe będą umożliwiały ruch pojazdów o dopuszczalnym nacisku osi napędowej do 11,5 tony.

Zmiany w zakresie wskaźników:

➤ Oś 1, PI 1a

- Zmniejszenie wartości docelowej wskaźnika rezultatu ***Nakłady na działalność B+R w relacji do PKB*** (Przed zmianą: 2,45 %; Po zmianie: 1,10%) - zgodnie z zapisami Ewaluacji mid-term postępu rzeczowego i systemu realizacji RPO WL 2014-2020 dla potrzeb przeglądu śródkresowego, w tym realizacji zapisów ram i rezerwy wykonania, Raport końcowy, czerwiec 2019 rok, w porównaniu z rokiem bazowym wartość wskaźnika rezultatu Nakłady na działalność B+R w relacji do PKB zmalała i w 2016 roku osiągnęła wartość 0,88%. W tej sytuacji nie jest realne osiągnięcie wartości docelowej wskaźnika. Kontynuacja trendu obserwowanego w latach 2012-2016 pozwoli oczekiwać osiągnięcia wartości docelowej w 2023 roku na poziomie 1,10%.
- Zmniejszenie wartości docelowej wskaźnika produktu ***Liczba jednostek naukowych ponoszących nakłady inwestycyjne na działalność B+R*** (Przed zmianą: 2, Po zmianie: 1) - wynika ze zmniejszenia alokacji na PI 1a oraz błędów metodologii (większy od zakładanego pierwotnie koszt jednostkowy; ponadto uwzględniono sytuację realizacji kilku projektów przez jedną instytucję - w obecnej perspektywie zawarto dwie umowy o dofinansowanie z jedną jednostką naukową. W trwającym naborze ta sama jednostka zgłosiła chęć aplikowania jako jedyna – wpis projektu do Załącznika 5b Kontaktu Terytorialnego). Szczegóły wyliczenia wartości docelowej zawarte są w Metodologii szacowania wartości docelowych dla wskaźników wybranych do realizacji w RPO WL 2014-2020.
- Zwiększenie wartości docelowej wskaźnika produktu ***Liczba naukowców pracujących w ulepszonych obiektach infrastruktury badawczej*** (Przed zmianą: 12, Po zmianie: 21) - wynika z błędu metodologii (wyższy od pierwotnie założonego procent realizacji wskaźnika - niższe ryzyko). Szczegóły wyliczenia wartości docelowej zawarte są w Metodologii szacowania wartości docelowych dla wskaźników wybranych do realizacji w RPO WL 2014-2020.
- Zmniejszenie wartości docelowej wskaźnika produktu ***Inwestycje prywatne uzupełniające wsparcie publiczne w projekty w zakresie innowacji lub badań i rozwoju*** (Przed zmianą: 2 200 462; Po zmianie: 600 908) - wynika ze zmniejszenia alokacji na PI 1a oraz błędu metodologii (niższa od pierwotnie zakładanej alokacja na wskaźnik). Szczegóły wyliczenia wartości docelowej CI27 zawarte są w Metodologii szacowania wartości docelowych dla wskaźników wybranych do realizacji w RPO WL 2014-2020.

➤ Oś 1, PI 1b

- Zmniejszenie wartości docelowej wskaźnika produktu ***Liczba przedsiębiorstw otrzymujących wsparcie (CI1)*** (Przed zmianą: 255 ; Po zmianie: 160) - w związku z realokacją środków z PI 1b oraz błędami metodologii (niższa od pierwotnie zakładanej alokacja realizująca wskaźnik, wyższy od pierwotnie zakładanego koszt jednostkowy, uwzględnienie ryzyka rozwiązania umów). Szczegóły wyliczenia wartości docelowej zawarte są w Metodologii szacowania wartości docelowych dla wskaźników wybranych do realizacji w RPO WL 2014-2020.
- Zmniejszenie wartości docelowej wskaźnika produktu ***Liczba przedsiębiorstw otrzymujących dotacje (CI2)*** (Przed zmianą: 255 ; Po zmianie: 160) - w związku z realokacją środków z PI 1b oraz błędami metodologii (niższa od pierwotnie zakładanej alokacja realizująca wskaźnik, wyższy od pierwotnie zakładanego koszt jednostkowy, uwzględnienie ryzyka rozwiązania umów). Szczegóły wyliczenia wartości docelowej zawarte są w Metodologii szacowania wartości docelowych dla wskaźników wybranych do realizacji w RPO WL 2014-2020.
- Zmniejszenie wartości docelowej wskaźnika produktu ***Inwestycje prywatne uzupełniające wsparcie publiczne dla przedsiębiorstw (dotacje) (CI6)*** – (Przed zmianą: 37 231 811 ; Po zmianie: 32 185 890) - w związku z realokacją środków z PI 1b oraz błędami metodologii (niższa od pierwotnie zakładanej

alokacja realizująca wskaźnik, niższy od pierwotnie zakładanego wkład własny). Szczegóły wyliczenia wartości docelowej zawarte są w Metodologii szacowania wartości docelowych dla wskaźników wybranych do realizacji w RPO WL 2014-2020.

- Zwiększenie wartości docelowej wskaźnika produktu ***Liczba przedsiębiorstw współpracujących z ośrodkami badawczymi (CI26)*** (Przed zmianą: 100 Po zmianie: 124) - związane jest z błędami metodologii. Przedsiębiorstwa otrzymujące wsparcie deklarują współpracę z jednostkami badawczymi w stopniu znacznie przewyższającym założenia poczynione na etapie programowania interwencji. Szczegóły wyliczenia wartości docelowej zawarte są w Metodologii szacowania wartości docelowych dla wskaźników wybranych do realizacji w RPO WL 2014-2020. Zmiana wynika również ze wstępnych zapisów „Ewaluacji mid-term postępu rzeczowego i systemu realizacji RPO WL 2014-2020 dla potrzeb przeglądu śródkresowego, w tym realizacji zapisów ram i rezerwy wykonania”.

➤ **Oś 1**

Zmniejszenie wartości końcowej wskaźnika „Całkowita kwota certyfikowanych wydatków kwalifikowanych” (wynika z zaproponowanych realokacji środków między Ośmi Priorytetowymi)

Przed zmianą: 118 137 359; Po zmianie: 89 051 548,00

➤ **Oś 2, PI 2c**

- Zmniejszenie wartości docelowej wskaźnika rezultatu ***Powierzchnia obszaru województwa objęta cyfrową ewidencją gruntów i budynków*** (Przed zmianą: 100; Po zmianie: 68,75 %) - wynika z zaleceń zawartych w Ewaluacji mid-term postępu rzeczowego i systemu realizacji RPO WL 2014-2020 dla potrzeb przeglądu śródkresowego, w tym realizacji zapisów ram i rezerwy wykonania, Raport końcowy, czerwiec 2019 rok. Wskaźnik zostanie zrealizowany na poziomie wynikającym z zawartej umowy o dofinansowanie projektu strategicznego „e-Geodezja - cyfrowy zasób geodezyjny województwa lubelskiego”. Zgodnie z umową wnioskodawca zakłada, że w projekcie cyfrową ewidencją objętych zostanie 38,75% obszaru regionu, co przy wartości bazowej 30% wskaźnika, pozwala osiągnąć wskaźnik docelowo na poziomie 68,75%. Zmiana wartości jest również powiązana ze wzrostem kosztów w projekcie strategicznym.
- Zmniejszenie wartości docelowej wskaźnika produktu ***Liczba usług publicznych udostępnionych on-line o stopniu dojrzałości 3 - dwustronna interakcja*** (Przed zmianą: 576; Po zmianie: 477) – wynika ze zmniejszenia alokacji oraz błędów metodologii (wyższy niż pierwotnie zakładano koszt jednostkowy). Szczegóły wyliczenia wartości docelowej zawarte są w Metodologii szacowania wartości docelowych dla wskaźników wybranych do realizacji w RPO WL 2014-2020. Zmiana wynika również ze wstępnych zapisów „Ewaluacji mid-term postępu rzeczowego i systemu realizacji RPO WL 2014-2020 dla potrzeb przeglądu śródkresowego, w tym realizacji zapisów ram i rezerwy wykonania”.

➤ **Oś 2**

Zmniejszenie wartości końcowej wskaźnika „Całkowita kwota certyfikowanych wydatków kwalifikowanych” (wynika z zaproponowanych realokacji środków między Ośmi Priorytetowymi)

Przed zmianą: 96 435 502,00; Po zmianie: 92 076 519,00

➤ **Oś 3, PI 3a**

- Zmniejszenie wartości docelowej wskaźnika rezultatu ***Nakłady inwestycyjne w przedsiębiorstwach w stosunku do PKB*** (Przed zmianą: 8,9%; Po zmianie: 2,73 %) - wynika z zaleceń zawartych w Ewaluacji mid-term postępu rzeczowego i systemu realizacji RPO WL 2014-2020 dla potrzeb przeglądu śródkresowego, w tym realizacji zapisów ram i rezerwy wykonania, Raport końcowy, czerwiec 2019 rok. Zgodnie z zapisami ewaluacji mid-term

„Nakłady inwestycyjne w przedsiębiorstwach w stosunku do PKB (%) w województwie lubelskim w roku bazowym jakim jest 2011 wynosiły 7,5%. Najnowsze dane pokazują, że wartości tego wskaźnika od 2014 r. (7,3%) charakteryzują się trendem malejącym. W 2017 r. nakłady inwestycyjne w przedsiębiorstwach w stosunku do PKB w województwie lubelskim wynosiły 5,6%, tj. 1,9 pp. mniej niż w roku bazowym. W przypadku utrzymania się tego trendu, należy spodziewać się, że wskaźnik nie osiągnie założonego celu 8,9%”.

- Zmniejszenie wartości docelowej wskaźnika produktu **Liczba przedsiębiorstw otrzymujących wsparcie (CI1)** (Przed zmianą: 1766; Po zmianie: 97) – Zmniejszenie wartości w związku z realokacją środków z PI 3a. Szczegóły wyliczenia wartości docelowej zawarte są w Metodologii szacowania wartości docelowych dla wskaźników wybranych do realizacji w RPO WL 2014-2020.
- Zmniejszenie wartości docelowej wskaźnika produktu **Powierzchnia przygotowanych terenów inwestycyjnych** (Przed zmianą: 64 ha; Po zmianie: 37,72 ha) – wynika ze zmniejszenia alokacji dla Działania realizującego wskaźnik. Szczegóły wyliczenia wartości docelowej zawarte są w Metodologii szacowania wartości docelowych dla wskaźników wybranych do realizacji w RPO WL 2014-2020. Zmiana wynika również ze wstępnych zapisów „Ewaluacji mid-term postępu rzeczowego i systemu realizacji RPO WL 2014-2020 dla potrzeb przeglądu śródkresowego, w tym realizacji zapisów ram i rezerwy wykonania”.
- Zmniejszenie wartości docelowej wskaźnika produktu **Liczba przedsiębiorstw otrzymujących dotacje (CI2)** (Przed zmianą: 527; Po zmianie: 61) - w związku z realokacją środków z PI 3a oraz błędów metodologii (wyższa od pierwotnie zakładanej maksymalna kwota wsparcia projektów w ramach Działania 3.5). Szczegóły wyliczenia wartości docelowej zawarte są w Metodologii szacowania wartości docelowych dla wskaźników wybranych do realizacji w RPO WL 2014-2020.
- Usunięcie wskaźnika **Liczba przedsiębiorstw otrzymujących wsparcie niefinansowe (CI4)** → zmiana wartości wskaźnika **Liczba przedsiębiorstw otrzymujących wsparcie (CI1)**

Dodanie nowego wskaźnika **Liczba przedsiębiorstw korzystających z zaawansowanych usług (nowych i/lub ulepszonych) świadczonych przez instytucje otoczenia biznesu** z wartością docelową: 84

Wartość wskaźnika **Liczba przedsiębiorstw otrzymujących wsparcie niefinansowe (CI4)** dla Działania 3.4 została oszacowana na podstawie doświadczeń poprzedniej perspektywy, w ramach której wsparcie dotacyjne dla IOB oferowane było w bardzo szerokim zakresie co w konsekwencji wpływało na ilość oferowanych usług oraz liczbę ich odbiorców. Wsparcie ze środków RPO WL 2007-2013 pozwoliło na stworzenie odpowiedniej infrastruktury dla IOB działających na terenie województwa lubelskiego.

Głównym celem projektów realizowanych w ramach Działania 3.4 jest profesjonalizacja usług doradczych IOB poprzez podniesienie jakości tych usług do określonych standardów międzynarodowych. Wsparcie zostało ukierunkowane na zmianę podejścia IOB i przeniesienie wsparcia na stronę popytową (co jest bezpośrednią przyczyną braku możliwości realizacji wskaźnika CI4 – obecnie firmy będą korzystały z usług wspartych IOB na zasadach rynkowych – płacąc za otrzymaną usługę, co wykracza poza zakres wsparcia niefinansowanego mierzonego w ramach CI4, stąd propozycja zamiany wskaźnika CI4 na wskaźnik **Liczba przedsiębiorstw korzystających z zaawansowanych usług (nowych i/lub ulepszonych) świadczonych przez instytucje otoczenia biznesu**), tak aby usługa oferowana przez IOB była ściśle powiązana z zainteresowaniem odbiorców oraz skoncentrowana na osiągniętych wynikach. W Działaniu 3.4 infrastruktura IOB wspierana jest w ograniczonym zakresie i przy spełnieniu szeregu dodatkowych warunków, ponieważ jednym z celów działania jest efektywne wykorzystanie istniejącej infrastruktury IOB stąd wartość udzielanego wsparcia jest niższa niż w perspektywie finansowej 2007 – 2013.

Ponadto, przy wyliczeniu wartości docelowej uwzględniono realokację środków z PI 3a podyktowaną mniejszym zainteresowaniem IOB realizacją projektów na określonych w ramach Działania 3.4 zasadach wsparcia.

Mając na uwadze powyższe IZ RPO postuluje zastąpienie wskaźnika **Liczba przedsiębiorstw otrzymujących wsparcie niefinansowe (CI4)** wskaźnikiem **Liczba przedsiębiorstw korzystających z zaawansowanych usług (nowych i/lub ulepszonych) świadczonych przez instytucje otoczenia biznesu**. Szczegóły

wyliczenia wartości docelowej zawarte są w Metodologii szacowania wartości docelowych dla wskaźników wybranych do realizacji w RPO WL 2014-2020.

- Zmniejszenie wartości docelowej wskaźnika produktu ***Inwestycje prywatne uzupełniające wsparcie publiczne dla przedsiębiorstw (dotacje) (CI6)*** (Przed zmianą: 4 210 459 Po zmianie: 622 383) - w związku z realokacją środków z PI 3a oraz błędów metodologii (wyższa od pierwotnie zakładanej maksymalna kwota wsparcia projektów w ramach Działania 3.5). Szczegóły wyliczenia wartości docelowej zawarte są w Metodologii szacowania wartości docelowych dla wskaźników wybranych do realizacji w RPO WL 2014-2020.

➤ **OŚ 3, PI 3b**

- Zwiększenie wartości docelowej wskaźnika produktu ***Liczba przedsiębiorstw otrzymujących wsparcie (CI1)*** (Przed zmianą: 831; Po zmianie: 1720) - konsekwencja zwiększenia wartości docelowej wskaźnika CI4 oraz zmianą metodologii wyliczenia wskaźnika CI2. Szczegóły wyliczenia wartości docelowej zawarte są w Metodologii szacowania wartości docelowych dla wskaźników wybranych do realizacji w RPO WL 2014-2020.
- Zmniejszenie wartości docelowej wskaźnika produktu ***Liczba przedsiębiorstw otrzymujących dotacje (CI2)*** (Przed zmianą: 331 ; Po zmianie: 20) - jest wynikiem zmniejszenia alokacji realizującej wskaźnik. Szczegóły wyliczenia wartości docelowej zawarte są w Metodologii szacowania wartości docelowych dla wskaźników wybranych do realizacji w RPO WL 2014-2020.
- Zmniejszenie wartości docelowej wskaźnika produktu ***Inwestycje prywatne uzupełniające wsparcie publiczne dla przedsiębiorstw (dotacje) (CI6)*** (Przed zmianą: 2 142 857; Po zmianie: 232 500) - jest wynikiem zmniejszenia alokacji realizującej wskaźnik a także błędów metodologii (niższy niż pierwotnie zakładano wkład własny). Szczegóły wyliczenia wartości docelowej zawarte są w Metodologii szacowania wartości docelowych dla wskaźników wybranych do realizacji w RPO WL 2014-2020.
- Zwiększenie wartości docelowej wskaźnika produktu ***Liczba przedsiębiorstw otrzymujących wsparcie niefinansowe (CI4)*** (Przed zmianą: 500; Po zmianie: 1700) – wynika ze zwiększenia alokacji na wskaźnik. Szczegóły wyliczenia wartości docelowej zawarte są w Metodologii szacowania wartości docelowych dla wskaźników wybranych do realizacji w RPO WL 2014-2020.
- Zmniejszenie wartości docelowej wskaźnika produktu ***Liczba przedsiębiorstw, które weszły na nowe zagraniczne rynki w wyniku otrzymanego wsparcia*** (Przed zmianą: 241; Po zmianie: 137) - wynika z błędu metodologii (niższy niż pierwotnie zakładano udział firm, które weszły na nowe zagraniczne rynki we wspartych przedsiębiorstwach ogółem - CI1. Przyjęta pierwotnie wartość % była nadinterpretacją, gdyż de facto dotyczyła nie tyle wejść na nowe rynki zagraniczne, co funkcjonowania przedsiębiorstw na arenie międzynarodowej bez wskazywania na poszerzenie rynków). Szczegóły wyliczenia wartości docelowej zawarte są w Metodologii szacowania wartości docelowych dla wskaźników wybranych do realizacji w RPO WL 2014-2020.
- Zwiększenie wartości wskaźnika ***Liczba przedsiębiorstw, które wprowadziły zmiany organizacyjno-procesowe*** (Przed zmianą: 83; Po zmianie: 100) - wynika ze wzrostu alokacji realizującej wskaźnik. Szczegóły wyliczenia wartości docelowej zawarte są w Metodologii szacowania wartości docelowych dla wskaźników wybranych do realizacji w RPO WL 2014-2020.

➤ **OP 3, PI 3c**

- Zmniejszenie wartości docelowej wskaźnika rezultatu ***Średni udział przedsiębiorstw innowacyjnych - w ogólnej liczbie przedsiębiorstw przemysłowych i z sektora usług*** (Przed zmianą: 29; Po zmianie: 23) – Zgodnie z zapisami Ewaluacji mid-term postępu rzeczowego i systemu realizacji RPO WL 2014-2020 dla potrzeb przeglądu śródkresowego, w tym realizacji zapisów ram i rezerwy wykonania, Raport końcowy, czerwiec 2019 rok: „Od 2012 r., który jest rokiem bazowym analizowany wskaźnik przyjął wartości od 13% w 2013 r. do 22,9% w 2016 r. Najnowsze dane, tj. dane za 2017

r. podają wartość średniego udziału opisywanych przedsiębiorstw na poziomie 14,1%. Biorąc pod uwagę wartości krańcowe (tj. rok bazowy i 2017 r.) można wywnioskować, że wprawdzie istnieje pozytywny trend, ale nie jest on wystarczający do osiągnięcia zamierzonego na 2023 r. celu 29%. Rekomenduje się rozważenie obniżenia docelowej wartości wskaźnika do poziomu około 23%."

- Zmniejszenie wartości docelowej wskaźnika produktu ***Liczba przedsiębiorstw objętych wsparciem w celu wprowadzenia produktów nowych dla firm (CI29)*** (Przed zmianą: 918, Po zmianie: 737) - jest konsekwencją zmian wartości docelowych wskaźników CI2 oraz CI3 w ramach IF (w związku ze zmniejszeniem wartości wskaźników CI1/CI3 w ramach IF IZ RPO proponuje proporcjonalne zmniejszenie wskaźnika CI29 – proporcjonalność powyższa była przedmiotem wcześniejszych (2018 r.) ustaleń z Komisją Europejską). Z analizy danych dostępnych w POIF wynika, iż w przypadku trzech umów operacyjnych, w których nie było obligatoryjne spełnienie warunku generowania przez każde udzielane wsparcie wskaźnika CI29 jedynie około 26% zawartych umów wygenerowało ww. wskaźnik. Powyższe potwierdza niedostosowanie oferowanego produktu finansowego do realnych potrzeb przedsiębiorców. Zachowanie wartości wskaźnika na obecnym poziomie może powodować opóźnienie wdrażania Harmonogramu realizacji projektu stanowiący załącznik do Strategii Inwestycyjnej dla IF. Szczegóły wyliczenia wartości docelowej zawarte są w Metodologii szacowania wartości docelowych dla wskaźników wybranych do realizacji w RPO WL 2014-2020.
- Zmniejszenie wartości docelowej wskaźnika produktu ***Liczba przedsiębiorstw otrzymujących wsparcie (CI1)*** (Przed zmianą: 1995; Po zmianie: 1362) - jest konsekwencją zmian wartości docelowych wskaźników CI2 oraz CI3. Szczegóły wyliczenia wartości docelowej zawarte są w Metodologii szacowania wartości docelowych dla wskaźników wybranych do realizacji w RPO WL 2014-2020.
- Zmniejszenie wartości docelowej wskaźnika produktu ***Liczba przedsiębiorstw otrzymujących dotacje (CI2)*** (Przed zmianą: 345 Po zmianie: 215) – wynika ze zmniejszenia alokacji na wskaźnik (w naborach na wsparcie dotacyjnie nie wykorzystano pełnej planowanej alokacji zaś w kolejnych naborach w Działaniu 3.7 planowane jest zastosowanie wyłącznie pomocy zwrotnej) oraz błędów metodologii (wyższy niż pierwotnie zakładano koszt jednostkowy). Szczegóły wyliczenia wartości docelowej zawarte są w Metodologii szacowania wartości docelowych dla wskaźników wybranych do realizacji w RPO WL 2014-2020.
- Zmniejszenie wartości docelowej wskaźnika produktu ***Liczba przedsiębiorstw otrzymujących wsparcie finansowe inne niż dotacje (CI3)*** (Przed zmianą: 1650, Po zmianie: 1 147) - wynika z błędów metodologii. Założenia opracowane na poziomie RPO WL 2014-2020 oraz Strategii Inwestycyjnej dla Instrumentów Finansowych dotyczące metryk produktów pożyczkowych, w tym ich podział: 1500 szt. Pożyczka Mała (PM) i 100 szt. Pożyczka Duża (PD) oraz przydzieloną im alokację sprawiły, że – o ile średnia w PD była na poziomie zbliżonym do optymalnej – o tyle w PM została znacznie zaniżona. Spowodowało to istotne problemy w realizacji tego wsparcia (PM) przez Pośredników Finansowych (PF) przy znacznych nadwyżkach realizacji PD. Dodatkowo wystąpiło dublowanie w/w wskaźników osiąganych przez PF realizujących więcej niż jedną umowę operacyjną (choć nie tylko) powodując w konsekwencji, że na poziomie całego projektu (MFF-IZ/IP) nie mogą być one zaliczane, pomimo że na poziomie poszczególnych umów operacyjnych są uznawane za prawidłowo osiągnięte. Ponadto zweryfikowano koszt jednostkowy wsparcia w formie pomocy zwrotnej, który okazał się wyższy od pierwotnie zakładanego. Szczegóły wyliczenia wartości docelowej zawarte są w Metodologii szacowania wartości docelowych dla wskaźników wybranych do realizacji w RPO WL 2014-2020.
- Zmniejszenie wartości docelowej wskaźnika produktu ***Inwestycje prywatne uzupełniające wsparcie publiczne dla przedsiębiorstw (dotacje) (CI6)*** (Przed zmianą: 71 607 559; Po zmianie: 43 653 025) - wynika ze zmniejszenia alokacji na wskaźnik analogicznie do zmian w CI2 (w naborach na wsparcie dotacyjnie nie wykorzystano pełnej planowanej alokacji zaś w kolejnych naborach w Działaniu 3.7 planowane jest zastosowanie wyłącznie pomocy zwrotnej). Szczegóły wyliczenia wartości docelowej zawarte są w Metodologii szacowania wartości docelowych dla wskaźników wybranych do realizacji w RPO WL 2014-2020.
- Zwiększenie wartości docelowej wskaźnika produktu ***Inwestycje prywatne uzupełniające wsparcie publiczne dla przedsiębiorstw (inne niż dotacje) (CI7)*** (Przed zmianą: 45 670 773; Po zmianie: 57 621 199) - związane jest z realokacją środków na pomoc zwrotną w PI 3c. Szczegóły wyliczenia wartości docelowej zawarte są w Metodologii szacowania wartości docelowych dla wskaźników wybranych do realizacji w RPO WL 2014-2020.

- Zwiększenie wartości docelowej wskaźnika produktu ***Liczba przedsiębiorstw objętych wsparciem w celu wprowadzenia produktów nowych dla rynku (CI28)*** (Przed zmianą: 220; Po zmianie: 353) - związane jest ze zwiększeniem alokacji na wskaźnik (zwiększenie alokacji na PI 3c - pomoc zwrotna) oraz z błędami w metodologii (wyższy niż pierwotnie zakładano udział wskaźnika CI28 we wskaźniku CI2). Szczegóły wyliczenia wartości docelowej zawarte są w Metodologii szacowania wartości docelowych dla wskaźników wybranych do realizacji w RPO WL 2014-2020.
- Zwiększenie wartości docelowej wskaźnika produktu ***Wzrost zatrudnienia we wspieranych przedsiębiorstwach (CI8)*** (Przed zmianą: 550; Po zmianie: 735) – związane jest z realokacją środków na PI 3c oraz z błędami w metodologii (wyższy niż pierwotnie zakładano średni wzrost zatrudnienia w przedsiębiorstwie). Szczegóły wyliczenia wartości docelowej zawarte są w Metodologii szacowania wartości docelowych dla wskaźników wybranych do realizacji w RPO WL 2014-2020.

➤ **Oś 3**

Zmniejszenie wartości końcowej wskaźnika „Całkowita kwota certyfikowanych wydatków kwalifikowanych” (wynika z zaproponowanych realokacji środków między Ośmi Priorytetowymi)

Przed zmianą: 326 234 113,00; Po zmianie: 320 351 761,00

➤ **Oś 4, PI 4a**

- Zwiększenie wartości docelowej wskaźnika rezultatu ***Udział produkcji energii elektrycznej ze źródeł odnawialnych w produkcji energii elektrycznej ogółem*** (Przed zmianą: 5,6 %; Po zmianie: 38%) - Zgodnie z zapisami Ewaluacji mid-term postępu rzeczowego i systemu realizacji RPO WL 2014-2020 dla potrzeb przeglądu śródkresowego, w tym realizacji zapisów ram i rezerwy wykonania, Raport końcowy, czerwiec 2019 rok: „Wartość docelowa wskaźnika, wyznaczona na 2023 r. wynosi 5,6%. W 2014 r. odsetek ten wzrósł do poziomu 4,4%, natomiast w 2017 r. osiągnął wartość 23,5%, plasując region na szóstym miejscu w skali kraju(...)). Wartość wskaźnika osiągnięta w 2017 r. przez województwo lubelskie jest wyższa o prawie 10 p. p. niż wartość dla całej Polski. Biorąc pod uwagę dotychczasową dynamikę wskaźnika, nie ma ryzyka nieosiągnięcia jego wartości docelowej (obecnie wartość ta została wielokrotnie przekroczona). Na podstawie danych historycznych dotyczących dynamiki zmian wartości wskaźnika w poprzednich latach (trend liniowy, R-kwadrat = 82,16%), z uwzględnieniem pewnego marginesu ryzyka, szacuje się, iż wartość wskaźnika w 2023 r. może osiągnąć około 38-40%.” .
- Zwiększenie wartości docelowej wskaźnika produktu ***Liczba wybudowanych jednostek wytwarzania energii z OZE*** (Przed zmianą: 64 391; Po zmianie: 74 510) - wynika z realokacji środków do PI 4a. Szczegóły wyliczenia wartości docelowej zawarte są w Metodologii szacowania wartości docelowych dla wskaźników wybranych do realizacji w RPO WL 2014-2020.
- Zwiększenie wartości docelowej wskaźnika produktu ***Dodatkowa zdolność wytwarzania energii odnawialnej (CI30)*** (Przed zmianą: 352; Po zmianie: 408,06) - Zwiększenie wartości docelowej wskaźnika wynika ze wzrostu alokacji na PI 4a. Szczegóły wyliczenia wartości docelowej zawarte są w Metodologii szacowania wartości docelowych dla wskaźników wybranych do realizacji w RPO WL 2014-2020.
- Zwiększenie wartości docelowej wskaźnika produktu ***Liczba przedsiębiorstw otrzymujących wsparcie (CI1)*** (Przed zmianą: 70; Po zmianie: 292) - wynika z realokacji środków do PI 4a a także błędów metodologii (niższy niż pierwotnie zakładano koszt jednostkowy wskaźnika). Niedooszacowanie wartości jest efektem dużego zainteresowania dofinansowaniem mniejszych projektów, niż zakładano, w związku z czym można wesprzeć większą liczbę projektów. Na etapie programowania szacowano, iż realizowane będą również projekty dotyczące inwestycji w różne rodzaje energii (energia z biomasy, słoneczna, wiatrowa, wodna geotermalna), podczas gdy największym zainteresowaniem cieszą się małe, stosunkowo tanie instalacje słoneczne (kolektory i panele fotowoltaiczne). Szczegóły wyliczenia wartości docelowej zawarte są w Metodologii szacowania wartości docelowych dla wskaźników wybranych do realizacji w RPO WL 2014-2020. Zmiana wynika również ze wstępnych zapisów „Ewaluacji mid-term postępu rzeczowego i systemu realizacji RPO WL 2014-2020 dla potrzeb przeglądu śródkresowego, w tym realizacji zapisów ram i rezerwy wykonania”.

- Zwiększenie wartości docelowej wskaźnika produktu ***Szacowany roczny spadek emisji gazów cieplarnianych (CI34)*** (Przed zmianą: 213 670; Po zmianie: 259 843) - wynika ze wzrostu alokacji na PI 4a. Szczegóły wyliczenia wartości docelowej zawarte są w Metodologii szacowania wartości docelowych dla wskaźników wybranych do realizacji w RPO WL 2014-2020.

➤ **Oś 4**

Zwiększenie wartości końcowej wskaźnika „Całkowita kwota certyfikowanych wydatków kwalifikowanych” (wynika z zaproponowanych realokacji środków między Ośmi Priorytetowymi)

Przed zmianą: 212 587 026,00 Po zmianie: 263 687 050,00

➤ **Oś 5, PI 4b**

- Zmniejszenie wartości docelowej wskaźnika produktu ***Ilość zaoszczędzonej energii elektrycznej*** (Przed zmianą: 20 412; Po zmianie: 16 750) - jest spowodowane błędami metodologii (wyższy niż pierwotnie zakładano koszt jednostkowy). Szczegóły wyliczenia wartości docelowej zawarte są w Metodologii szacowania wartości docelowych dla wskaźników wybranych do realizacji w RPO WL 2014-2020.
- Zwiększenie wartości docelowej wskaźnika produktu ***Dodatkowa zdolność wytwarzania energii odnawialnej (CI30)*** (Przed zmianą: 18; Po zmianie: 37) – jest spowodowane wzrostem alokacji realizującej wskaźnik oraz błędami metodologii (niższy niż pierwotnie zakładano koszt jednostkowy). Szczegóły wyliczenia wartości docelowej zawarte są w Metodologii szacowania wartości docelowych dla wskaźników wybranych do realizacji w RPO WL 2014-2020. Zmiana wynika również ze wstępnych zapisów „Ewaluacji mid-term postępu rzeczowego i systemu realizacji RPO WL 2014-2020 dla potrzeb przeglądu śródkresowego, w tym realizacji zapisów ram i rezerwy wykonania”.
- Zwiększenie wartości docelowej wskaźnika produktu ***Szacowany roczny spadek emisji gazów cieplarnianych (CI34)*** (Przed zmianą: 36 863; Po zmianie: 62 750) - jest spowodowane błędami metodologii (niższy niż pierwotnie zakładano koszt jednostkowy). Szczegóły wyliczenia wartości docelowej zawarte są w Metodologii szacowania wartości docelowych dla wskaźników wybranych do realizacji w RPO WL 2014-2020. Zmiana wynika również ze wstępnych zapisów „Ewaluacji mid-term postępu rzeczowego i systemu realizacji RPO WL 2014-2020 dla potrzeb przeglądu śródkresowego, w tym realizacji zapisów ram i rezerwy wykonania”.

➤ **Oś 5, PI 4c**

- Zmniejszenie wartości docelowej wskaźnika rezultatu ***Sprzedaż energii ciepłej na cele komunalno-bytowe*** (Przed zmianą: 11 022 973 GJ; Po zmianie: 9 200 000 GJ) - Zgodnie z zapisami Ewaluacji mid-term postępu rzeczowego i systemu realizacji RPO WL 2014-2020 dla potrzeb przeglądu śródkresowego, w tym realizacji zapisów ram i rezerwy wykonania, Raport końcowy, czerwiec 2019 rok. Należy wskazać, iż w 2016 r. sprzedaż energii ciepłej na cele komunalno-bytowe w województwie lubelskim kształtowała się na poziomie 8 168 647 GJ, plasując województwo na 10. miejscu w kraju. „Założoną wartość docelową ocenia się jako zawyżoną. Analizując możliwości osiągnięcia wartości docelowej wskaźnika rezultatu Sprzedaż energii ciepłej na cele komunalno-bytowe należy zwrócić uwagę, że wraz z rozwojem gospodarczym województwa, w szczególności z budową nowych budynków mieszkalnych lub budynków użyteczności publicznej nie należy oczekiwać stałego spadku sprzedaży energii ciepłej. Równowagę mogą stanowić zaś wszelkie inwestycje w modernizację energetyczną istniejących w regionie obiektów, przez co wielkość zużycia energii ulegnie racjonalizacji m. in. ze względu na upowszechnienie stosowania nowoczesnych systemów pomiaru zużycia czy też wymianę nieefektywnych instalacji. Na rok 2023 prognozuje się niższy poziom sprzedaży energii ciepłej (9 200 000 GJ) na cele komunalno-bytowe niż założono w Programie”.
- Zwiększenie wartości docelowej wskaźnika produktu ***Liczba zmodernizowanych energetycznie budynków*** (Przed zmianą: 403; Po zmianie: 764) - wynika ze wzrostu alokacji na wskaźnik oraz błędów metodologii (niższy koszt jednostkowy wobec średniej kosztów pierwotnie założonych). Szczegóły

wyliczenia wartości docelowej zawarte są w Metodologii szacowania wartości docelowych dla wskaźników wybranych do realizacji w RPO WL 2014-2020.

- Zwiększenie wartości docelowej wskaźnika produktu ***Ilość zaoszczędzonej energii cieplnej*** (Przed zmianą: 452 630 GJ/rok; Po zmianie: 601 573) - wynika ze wzrostu alokacji na wskaźnik oraz błędów metodologii (niższy koszt jednostkowy wobec średniej kosztów pierwotnie założonych). Szczegóły wyliczenia wartości docelowej zawarte są w Metodologii szacowania wartości docelowych dla wskaźników wybranych do realizacji w RPO WL 2014-2020.
- Zwiększenie wartości docelowej wskaźnika produktu ***Dodatkowa zdolność wytwarzania energii odnawialnej (CI30)*** (Przed zmianą: 20 MW; Po zmianie: 45 MW) - wynika ze wzrostu alokacji na wskaźnik. Szczegóły wyliczenia wartości docelowej zawarte są w Metodologii szacowania wartości docelowych dla wskaźników wybranych do realizacji w RPO WL 2014-2020.
- Zwiększenie wartości docelowej wskaźnika produktu ***Szacowany roczny spadek emisji gazów cieplarnianych CO2 (CI34)*** (Przed zmianą: 66 887; Po zmianie: 68 603) - wynika z błędów metodologii (dokonano korekt metodologii m.in. związanych ze zmianą przyjętego do wyliczeń kursu EUR). Szczegóły wyliczenia wartości docelowej zawarte są w Metodologii szacowania wartości docelowych dla wskaźników wybranych do realizacji w RPO WL 2014-2020.
- Zwiększenie wartości docelowej wskaźnika produktu ***Zmniejszenie zużycia energii pierwotnej w budynkach publicznych (CI32)*** (Przed zmianą: 44 423 952 kWh/rok; Po zmianie: 172 971 211) - wynika ze wzrostu alokacji na wskaźnik. Szczegóły wyliczenia wartości docelowej zawarte są w Metodologii szacowania wartości docelowych dla wskaźników wybranych do realizacji w RPO WL 2014-2020.
- Zwiększenie wartości docelowej wskaźnika produktu ***Liczba gospodarstw domowych z lepszą klasą zużycia energii (CI31)*** (Przed zmianą: 3 270 szt.; Po zmianie: 5 365) - wynika z błędów metodologii (niższy od pierwotnie zakładanego koszt jednostkowy wskaźnika). Szczegóły wyliczenia wartości docelowej zawarte są w Metodologii szacowania wartości docelowych dla wskaźników wybranych do realizacji w RPO WL 2014-2020.

➤ **Oś 5, PI 4e**

- Zmniejszenie wartości docelowej wskaźnika rezultatu ***Przewozy pasażerów komunikacją miejską*** (Przed zmianą: 202,5; Po zmianie: 165) - Zgodnie z zapisami Ewaluacji mid-term postępu rzeczowego i systemu realizacji RPO WL 2014-2020 dla potrzeb przeglądu śródkresowego, w tym realizacji zapisów ram i rezerwy wykonania, Raport końcowy, czerwiec 2019 rok: „Według danych GUS liczba przewozów pasażerskich w ostatnich latach nie uległa systematycznemu wzrostowi”. Tendencja wzrostowa występowała w latach 2012-2015 (ze 126,1 mln osób do 143,5 mln osób), po czym w latach 2016-2018 zanotowano spadek (ze 142,1 mln osób do 128,8 mln osób). Między rokiem 2012 a 2018 r. przyrost liczby pasażerów komunikacji miejskiej wyniósł tylko 2,7 mln osób. „Wartość wskaźnika jest w dużym stopniu skorelowana z liczbą zarejestrowanych samochodów osobowych, a także z liczbą ludności w województwie. Czynniki oddziałujące na ostateczną wartość wskaźnika w roku 2023, będą przyczyniać się do osiągnięcia go na poziomie około 165 mln osób”.
- Zmniejszenie wartości docelowej wskaźnika produktu ***Pojemność taboru pasażerskiego w publicznym transporcie zbiorowym komunikacji miejskiej (osoby)*** (Przed zmianą: 3 261; Po zmianie: 2 913) - wynika z błędów metodologii (wyższy niż pierwotnie zakładano koszt jednostkowy). Szczegóły wyliczenia wartości docelowej zawarte są w Metodologii szacowania wartości docelowych dla wskaźników wybranych do realizacji w RPO WL 2014-2020.
- Zwiększenie wartości docelowej wskaźnika produktu ***Liczba wybudowanych zintegrowanych węzłów przesiadkowych (szt.)*** (Przed zmianą: 16; Po zmianie: 21) - wynika ze wzrostu alokacji na realizację wskaźnika. Szczegóły wyliczenia wartości docelowej zawarte są w Metodologii szacowania wartości docelowych dla wskaźników wybranych do realizacji w RPO WL 2014-2020.

- Zmniejszenie wartości docelowej wskaźnika produktu ***Liczba zainstalowanych inteligentnych systemów transportowych*** (Przed zmianą: 3; Po zmianie: 2) - wynika ze zmniejszenia alokacji realizującej wskaźnik. Szczegóły wyliczenia wartości docelowej zawarte są w Metodologii szacowania wartości docelowych dla wskaźników wybranych do realizacji w RPO WL 2014-2020.
- usunięcie wskaźnika ***Liczba zmodernizowanych źródeł ciepła (szt.)*** - Usunięcie wskaźnika związane jest z uruchomieniem w III kw. 2018 r. krajowego programu pomocowego „Czyste powietrze”, który oferuje dofinansowanie wymiany starych i nieefektywnych źródeł ciepła na paliwo stałe na nowoczesne źródła ciepła spełniające najwyższe normy, co jest wsparciem konkurującym wobec oferty RPO WL 2014-2020 w PI 4e. Zgodnie z zasadą dodatkowości RPO WL 2014-2020 nie może wspierać tożsamyh projektów ze źródeł FE, zaś w konsekwencji przedmiotowy wskaźnik nie zostanie zrealizowany. Biorąc powyższe pod uwagę wnioskujemy o usunięcie przedmiotowego wskaźnika.
- Zwiększenie wartości docelowej wskaźnika produktu ***Liczba wspartych energooszczędnych punktów świetlnych*** (Przed zmianą: 25 933; Po zmianie: 36 940) - wynika z błędów metodologii (niższy od pierwotnie zakładanego koszt jednostkowy wskaźnika). Szczegóły wyliczenia wartości docelowej zawarte są w Metodologii szacowania wartości docelowych dla wskaźników wybranych do realizacji w RPO WL 2014-2020.
- Zwiększenie wartości docelowej wskaźnika produktu ***Szacowany roczny spadek emisji gazów cieplarnianych (CI34) (tony ekwiwalentu CO2)*** (Przed zmianą: 8 889; Po zmianie: 12 500) - wynika z błędów metodologii (niższy od pierwotnie zakładanego koszt jednostkowy wskaźnika). Szczegóły wyliczenia wartości docelowej zawarte są w Metodologii szacowania wartości docelowych dla wskaźników wybranych do realizacji w RPO WL 2014-2020.

➤ **Oś 6, PI 5b**

- Zmniejszenie wartości docelowej wskaźnika rezultatu ***Czas interwencji służb ratowniczych do 1 godz. w interwencjach ogółem*** (Przed zmianą: 58; Po zmianie: 57) - Zgodnie z zapisami Ewaluacji mid-term postępu rzeczowego i systemu realizacji RPO WL 2014-2020 dla potrzeb przeglądu śródk okresowego, w tym realizacji zapisów ram i rezerwy wykonania, Raport końcowy, czerwiec 2019 rok: „Po początkowym wzroście odsetka w 2015 roku świadczącym o poprawie sytuacji, w kolejnych dwóch latach wartość wskaźnika spada. Wg danych za rok 2018 wskaźnik ten uległ poprawie (54,27%), jednak wciąż jest poniżej wartości z roku 2015 (54,84%) oraz z roku 2016 (54,61%). Województwo lubelskie jest wciąż wśród trzech województw osiągających najniższą wartość tego wskaźnika (w roku 2017 – 15 pozycja, w roku 2018 – 14 pozycja). "Po analizie trendów można mieć obawy co do możliwości realizacji celów na rok 2023 oraz trzeba wziąć pod uwagę to, iż na realizację wskaźnika wpływ może mieć czynnik zewnętrzny, jakim jest nieprzewidywalność klimatu. Jeśli liczba zdarzeń wymagających interwencji służb ratowniczych będzie rosła (w szczególności powodzi i podtopień, pożarów lasów, silnych wiatrów), należy spodziewać się, że czas interwencji nie będzie spadał.””.

➤ **Oś 6, PI 6a**

- Zwiększenie wartości docelowej wskaźnika rezultatu ***Odpady komunalne zebrane selektywnie w relacji do ogółu odpadów komunalnych*** (Przed zmianą: 32,2; Po zmianie: 38,3) - Zgodnie z zapisami Ewaluacji mid-term postępu rzeczowego i systemu realizacji RPO WL 2014-2020 dla potrzeb przeglądu śródk okresowego, w tym realizacji zapisów ram i rezerwy wykonania, Raport końcowy, czerwiec 2019 rok. Wskaźnik został już osiągnięty w 2018 r. (32,5%). Analiza stanu realizacji tego wskaźnika strategicznego wskazuje na stopniowy wzrost wartości tego wskaźnika z każdym następnym rokiem, w którym dokonywano pomiaru. Biorąc pod uwagę pozytywne tendencje oraz nowelizację ustawy o utrzymaniu czystości i porządku w gminach, prognozuje się, iż wskaźnik osiągnie wartość 38,3%.
- Zwiększenie wartości docelowej wskaźnika produktu ***Liczba osób objętych selektywnym zbieraniem odpadów (osoby)*** (Przed zmianą: 15 313; Po zmianie: 25 238) - wynika ze zwiększenia alokacji realizującej wskaźnik oraz błędów metodologii (niższy niż pierwotnie zakładano koszty jednostkowy). Szczegóły wyliczenia wartości docelowej zawarte są w Metodologii szacowania wartości docelowych dla wskaźników wybranych do realizacji w RPO WL 2014-2020.

- Zwiększenie wartości docelowej wskaźnika produktu ***Masa wycofanych z użytkowania i unieszkodliwionych wyrobów zawierających azbest (Mg)*** (Przed zmianą: 39 554; Po zmianie: 54 000) - wynika ze zwiększenia alokacji realizującej wskaźnik. Szczegóły wyliczenia wartości docelowej zawarte są w Metodologii szacowania wartości docelowych dla wskaźników wybranych do realizacji w RPO WL 2014-2020.

➤ **Oś 6, PI 6b**

- Zmniejszenie wartości docelowej wskaźnika produktu ***Długość wybudowanej kanalizacji sanitarnej*** (Przed zmianą: 320 km ; Po zmianie: 233,69) - wynika z realokacji środków z PI 6b i w konsekwencji ze zmniejszenia alokacji przypadającej na KI22 realizującej wskaźnik. Szczegóły wyliczenia wartości docelowej zawarte są w Metodologii szacowania wartości docelowych dla wskaźników wybranych do realizacji w RPO WL 2014-2020. Zmiana wynika również ze wstępnych zapisów „Ewaluacji mid-term postępu rzeczowego i systemu realizacji RPO WL 2014-2020 dla potrzeb przeglądu śródkresowego, w tym realizacji zapisów ram i rezerwy wykonania”.
- Zwiększenie wartości docelowej wskaźnika produktu ***Potencjalna liczba dodatkowych osób korzystających z ulepszanego oczyszczania ścieków*** (Przed zmianą: 55 000; Po zmianie: 72 065) - Zwiększenie wartości docelowej wskaźnika wynika z błędów metodologii (niższy od pierwotnie zakładanego koszt jednostkowy wskaźnika). Szczegóły wyliczenia wartości docelowej zawarte są w Metodologii szacowania wartości docelowych dla wskaźników wybranych do realizacji w RPO WL 2014-2020.
- Zwiększenie wartości docelowej wskaźnika produktu ***Liczba dodatkowych osób korzystających z ulepszanego zaopatrzenia w wodę (CI18)(osoby)*** (Przed zmianą: 36 500; Po zmianie: 111 140) – wynika ze zwiększenia alokacji realizującej wskaźnik oraz błędów metodologii (wyższy niż pierwotnie zakładano udział wskaźnika CI18 we wskaźniku dotyczącym potencjalnej liczby osób korzystających z ulepszanego zaopatrzenia w wodę). Szczegóły wyliczenia wartości docelowej zawarte są w Metodologii szacowania wartości docelowych dla wskaźników wybranych do realizacji w RPO WL 2014-2020.
- Zwiększenie wartości docelowej wskaźnika produktu ***Potencjalna liczba dodatkowych osób korzystających z ulepszanego zaopatrzenia w wodę (osoby)*** (Przed zmianą: 116 000; Po zmianie: 291 934) - wynika z błędów metodologii (niższy od pierwotnie zakładanego koszt jednostkowy wskaźnika). Szczegóły wyliczenia wartości docelowej zawarte są w Metodologii szacowania wartości docelowych dla wskaźników wybranych do realizacji w RPO WL 2014-2020.

➤ **Oś 6**

Zmniejszenie wartości końcowej wskaźnika „Całkowita kwota certyfikowanych wydatków kwalifikowanych” (wynika z zaproponowanych realokacji środków między Osiami Priorytetowymi)

Przed zmianą: 129 576 006,00 Po zmianie: 119 990 081,00

➤ **Oś 7, PI 6c**

- Zwiększenie wartości docelowej wskaźnika rezultatu ***Liczba zwiedzających muzea i oddziały muzealne na 10 000 ludności*** (Przed zmianą: 4 441,86; Po zmianie: 6 800) - Zgodnie z zapisami Ewaluacji mid-term postępu rzeczowego i systemu realizacji RPO WL 2014-2020 dla potrzeb przeglądu śródkresowego, w tym realizacji zapisów ram i rezerwy wykonania, Raport końcowy, czerwiec 2019 rok. Zakładana do osiągnięcia w 2023 roku wartość 4441,86 została uzyskana w roku 2014 i nadal wzrasta - w 2017 r. wyniosła 6 442, zaś w 2018 r. - 6 625 osób. Tym samym zgodnie z powyższą analizą w roku 2023 osiągnie wartość 6800.
- Zmniejszenie wartości docelowej wskaźnika rezultatu ***Liczba udzielonych noclegów na 1000 ludności*** (Przed zmianą: 939; Po zmianie: 800) - Zgodnie z zapisami Ewaluacji mid-term postępu rzeczowego i systemu realizacji RPO WL 2014-2020 dla potrzeb przeglądu śródkresowego, w tym realizacji zapisów ram i rezerwy wykonania, Raport końcowy, czerwiec 2019 rok. Zgodnie z prognozami Międzynarodowego Funduszu Walutowego (MFW) w

najbliższych latach należy spodziewać się powolnego spadku wzrostu PKB w Polsce, zgodnego ze światowym cyklem koniunkturalnym. Wzrasta też ryzyko gwałtownego załamania koniunktury pod wpływem czynników globalnych; zarazem też wzrost wskaźnika w latach 2014-2017 był szybszy, niż zakładano w okresie opracowywania założeń RPO WL 2014-2020. Można zatem oczekiwać osłabienia wpływu czynnika koniunkturalnego na rezultat strategiczny Działania PI 6c w najbliższych latach. Wobec wzajemnie niwelujących się czynników i zarazem oceniając, że szybsze osiągnięcie poziomu wskaźnika rezultatu wynikało z wpływu lepszej, niż zakładano koniunktury gospodarczej – w przyszłych latach należy spodziewać się stagnacji lub niewielkiego już tylko wzrostu wskaźnika. Dodatkowo, od 2017 r. zaobserwować można niewielki, zmniejszający się przyrost niniejszego wskaźnika (w 2017 r. w porównaniu do 2016 r. wskaźnik przyszedł o 86,26 noclegów na 1000 ludności, w 2018 r. w porównaniu do 2017 r. przyrost ten wyniósł 73,09). W związku z powyższym wartość wskaźnika w roku 2023 powinna być zbliżona do wartości z roku 2017 i wyniesie w przybliżeniu 800 udzielonych noclegów.

- Zwiększenie wartości docelowej wskaźnika produktu ***Liczba obiektów zasobów kultury objętych wsparciem (szt.)*** (Przed zmianą: 61 ; Po zmianie: 92) - wynika ze zwiększenia alokacji realizującej wskaźnik. Szczegóły wyliczenia wartości docelowej zawarte są w Metodologii szacowania wartości docelowych dla wskaźników wybranych do realizacji w RPO WL 2014-2020. Zmiana wynika również ze wstępnych zapisów „Ewaluacji mid-term postępu rzeczowego i systemu realizacji RPO WL 2014-2020 dla potrzeb przeglądu śródkresowego, w tym realizacji zapisów ram i rezerwy wykonania, Raport końcowy, czerwiec 2019 rok”.
- Zwiększenie wartości docelowej wskaźnika produktu ***Liczba wspartych obiektów w miejscach dziedzictwa naturalnego (szt.)*** (Przed zmianą: 20; Po zmianie: 35) - wynika z błędów metodologii (niższy od pierwotnie zakładanego koszt jednostkowy wskaźnika). Szczegóły wyliczenia wartości docelowej zawarte są w Metodologii szacowania wartości docelowych dla wskaźników wybranych do realizacji w RPO WL 2014-2020. Zmiana wynika również ze wstępnych zapisów „Ewaluacji mid-term postępu rzeczowego i systemu realizacji RPO WL 2014-2020 dla potrzeb przeglądu śródkresowego, w tym realizacji zapisów ram i rezerwy wykonania, Raport końcowy, czerwiec 2019 rok”.
- Zwiększenie wartości docelowej wskaźnika produktu ***Wzrost oczekiwanej liczby odwiedzin w objętych wsparciem miejscach należących do dziedzictwa kulturowego i naturalnego oraz stanowiących atrakcje turystyczne (CI9)*** (Przed zmianą: 110 000; Po zmianie: 182 060) - wynika z błędów metodologii (niższy od pierwotnie zakładanego koszt jednostkowy wskaźnika). Szczegóły wyliczenia wartości docelowej zawarte są w Metodologii szacowania wartości docelowych dla wskaźników wybranych do realizacji w RPO WL 2014-2020.

➤ **Oś 7, PI 6d**

- Zmniejszenie wartości docelowej wskaźnika produktu ***Liczba wspartych obiektów związanych z ochroną przyrody (szt.)*** (Przed zmianą: 30; Po zmianie: 24) - wynika z błędów metodologii (wyższy od pierwotnie zakładanego koszt jednostkowy wskaźnika). Szczegóły wyliczenia wartości docelowej zawarte są w Metodologii szacowania wartości docelowych dla wskaźników wybranych do realizacji w RPO WL 2014-2020.
- Zmniejszenie wartości docelowej wskaźnika produktu ***Powierzchnia siedlisk wspartych w zakresie uzyskania lepszego statusu ochrony (CI23) (ha)*** (Przed zmianą: 340 286; Po zmianie: 76 691) - wynika z błędów metodologii (wyższy od pierwotnie zakładanego koszt jednostkowy wskaźnika). Szczegóły wyliczenia wartości docelowej zawarte są w Metodologii szacowania wartości docelowych dla wskaźników wybranych do realizacji w RPO WL 2014-2020. Zmiana wynika również ze wstępnych zapisów „Ewaluacji mid-term postępu rzeczowego i systemu realizacji RPO WL 2014-2020 dla potrzeb przeglądu śródkresowego, w tym realizacji zapisów ram i rezerwy wykonania, Raport końcowy, czerwiec 2019 rok”.
- Zwiększenie wartości docelowej wskaźnika produktu ***Długość wspartej infrastruktury rowerowej (km)*** (Przed zmianą: 14,9; Po zmianie: 229,16) - wynika ze zwiększenia alokacji realizującej wskaźnik oraz błędów metodologii (niższy niż pierwotnie zakładano koszty jednostkowy). Szczegóły wyliczenia wartości docelowej zawarte są w Metodologii szacowania wartości docelowych dla wskaźników wybranych do realizacji w RPO WL 2014-2020.

➤ **Oś 8, PI 7b**

- Zwiększenie wartości docelowej wskaźnika rezultatu ***Drogowej Dostępności Transportowej WDDT II (syntetyczny)*** (Przed zmianą: 23,2436; Po zmianie: 23,96) - Zgodnie z zapisami Ewaluacji mid-term postępu rzeczowego i systemu realizacji RPO WL 2014-2020 dla potrzeb przeglądu śródkresowego, w tym realizacji zapisów ram i rezerwy wykonania, Raport końcowy, czerwiec 2019 rok: „Wskaźnik Drogowej Dostępności Transportowej w aktualizacji przeprowadzonej przez MliR w 2017 roku prognozowany jest do osiągnięcia w regionie lubelskim w wysokości 23,96 pkt, z uwzględnieniem zarówno inwestycji RPO WL 2014-2020, jak i inwestycji PO PW 2014 oraz POIiŚ 2014-2020. ”
- Zwiększenie wartości docelowej wskaźnika produktu ***Liczba wybudowanych/zmodernizowanych urządzeń bezpieczeństwa ruchu drogowego (szt.)*** (Przed zmianą: 500; Po zmianie: 642) – wynika z błędów metodologii (niższy od pierwotnie zakładanego koszt jednostkowy wskaźnika). Szczegóły wyliczenia wartości docelowej zawarte są w Metodologii szacowania wartości docelowych dla wskaźników wybranych do realizacji w RPO WL 2014-2020. Zmiana wynika również ze wstępnych zapisów „Ewaluacji mid-term postępu rzeczowego i systemu realizacji RPO WL 2014-2020 dla potrzeb przeglądu śródkresowego, w tym realizacji zapisów ram i rezerwy wykonania, Raport końcowy, czerwiec 2019 rok”.

➤ **Oś 8, PI 7d**

- Zwiększenie wartości docelowej wskaźnika rezultatu ***Kolejowej Dostępności Transportowej WKDT II (syntetyczny)*** (Przed zmianą: 26,9544; Po zmianie: 31,41) - Zgodnie z zapisami Ewaluacji mid-term postępu rzeczowego i systemu realizacji RPO WL 2014-2020 dla potrzeb przeglądu śródkresowego, w tym realizacji zapisów ram i rezerwy wykonania, Raport końcowy, czerwiec 2019 rok: „Wskaźnik Kolejowej Dostępności Transportowej w aktualizacji przeprowadzonej przez MliR w 2017 roku prognozowany jest do osiągnięcia w regionie lubelskim w wysokości 31,4 pkt. Na prognozowaną wartość WKDT II składa się przede wszystkim oddziaływanie projektu modernizacji linii nr 7 Warszawa-Lublin oraz projektu PO PW 2014-2020 - Prace na liniach kolejowych nr 68, 565 na odcinku Lublin – Stalowa Wola Rozwadów wraz z elektryfikacją. W związku z przyjęciem założenia w Metodologii szacowania wartości docelowych wskaźnika WKDT II, iż będzie on podlegał cyklicznej aktualizacji zaleca się zmianę wartości docelowej WKDT II zgodnie z szacunkami MR z roku 2017. Ewentualne niepowodzenie osiągnięcia celu na linii kolejowej 30 w ramach RPO WL 2014-2020 w niewielkim stopniu będzie oddziaływać na wartość docelową specyficznego wskaźnika rezultatu”.
- Zmniejszenie wartości docelowej wskaźnika produktu ***Liczba zakupionych pojazdów kolejowych (szt.)*** (Przed zmianą: 11; Po zmianie: 8) – wynika ze zmniejszenia alokacji realizującej wskaźnik oraz błędów metodologii (wyższy niż pierwotnie zakładano koszt jednostkowy). Szczegóły wyliczenia wartości docelowej zawarte są w Metodologii szacowania wartości docelowych dla wskaźników wybranych do realizacji w RPO WL 2014-2020. Zmiana wynika również ze wstępnych zapisów „Ewaluacji mid-term postępu rzeczowego i systemu realizacji RPO WL 2014-2020 dla potrzeb przeglądu śródkresowego, w tym realizacji zapisów ram i rezerwy wykonania”.

➤ **Oś 13, PI 9a**

- Zmniejszenie wartości docelowej wskaźnika rezultatu ***Gospodarstwa domowe korzystające ze środowiskowej pomocy społecznej*** (Przed zmianą: 58 432; Po zmianie: 52 000) - Zgodnie z zapisami Ewaluacji mid-term postępu rzeczowego i systemu realizacji RPO WL 2014-2020 dla potrzeb przeglądu śródkresowego, w tym realizacji zapisów ram i rezerwy wykonania, Raport końcowy, czerwiec 2019 rok: „W latach 2012-2017 można zaobserwować sukcesywny spadek pod względem skali korzystania z pomocy społecznej. W 2012 roku w województwie lubelskim korzystało z niej 68 436 gospodarstw, natomiast w 2017 - 55 180 gospodarstw, zaś w 2018 r. 51 586 gospodarstw. W rezultacie wsparcia do 2023 roku w ramach PI 9a liczba gospodarstw domowych korzystających ze środowiskowej pomocy społecznej miała spaść do 58432 – wskaźnik ten obecnie jest już niższy – jednak miały na to wpływ zmiany sytuacji na rynku pracy oraz dystrybucji pomocy społecznej w tym program Rodzina 500+”. Biorąc pod uwagę wskazane tendencje oraz pozytywne prognozy dotyczące ograniczania się zakresu pomocy społecznej (również poprzez rozszerzenie programu Rodzina 500+),

rekomenduje się obniżenie wartości wskaźnika rezultatu strategicznego do poziomu 52 000 gospodarstw domowych korzystających ze środowiskowej pomocy społecznej.

- Zwiększenie wartości docelowej wskaźnika produktu ***Liczba wspartych podmiotów leczniczych (szt.)*** (Przed zmianą: 60; Po zmianie: 75) - wynika ze zwiększenia alokacji realizującej wskaźnik. Szczegóły wyliczenia wartości docelowej zawarte są w Metodologii szacowania wartości docelowych dla wskaźników wybranych do realizacji w RPO WL 2014-2020.
- Zwiększenie wartości docelowej wskaźnika produktu ***Nakłady inwestycyjne na zakup aparatury medycznej (zł)*** (Przed zmianą: 27 453 168; Po zmianie: 122 819 418) - wynika ze zwiększenia alokacji realizującej wskaźnik oraz błędów metodologii (wyższy niż pierwotnie zakładano poziom realizacji wskaźnika - niższe ryzyko). Szczegóły wyliczenia wartości docelowej zawarte są w Metodologii szacowania wartości docelowych dla wskaźników wybranych do realizacji w RPO WL 2014-2020. Zmiana wynika również ze wstępnych zapisów „Ewaluacji mid-term postępu rzeczowego i systemu realizacji RPO WL 2014-2020 dla potrzeb przeglądu śródkresowego, w tym realizacji zapisów ram i rezerwy wykonania”.

➤ **Oś 13, PI 9b**

- Zmniejszenie wartości docelowej wskaźnika rezultatu ***Wskaźnika zagrożenia ubóstwem relatywnym*** (Przed zmianą: 19,5; Po zmianie: 17) - zgodnie z zapisami Ewaluacji mid-term postępu rzeczowego i systemu realizacji RPO WL 2014-2020 dla potrzeb przeglądu śródkresowego, w tym realizacji zapisów ram i rezerwy wykonania, Raport końcowy, czerwiec 2019 rok: „Wskaźnik zagrożenia ubóstwem relatywnym spadł w roku 2017 do poziomu 18,4% w woj. lubelskim. W 2018 r. wyniósł 17,5%. Na spadek niniejszego wskaźnika znaczący wpływ miały zmiany na rynku pracy, dystrybucji pomocy społecznej w tym realizacja rządowego programu 500+. W związku z kierowanymi działaniami mającymi na celu zmniejszenie skali ubóstwa prognozuje się dalszy spadek powyższego wskaźnika”.
- Zwiększenie wartości docelowej wskaźnika produktu ***Liczba obiektów infrastruktury zlokalizowanych na zrewitalizowanych obszarach*** (Przed zmianą: 75; Po zmianie: 261) - wynika ze zwiększenia alokacji na PI 9b oraz błędów metodologii (niższy niż pierwotnie zakładano koszt jednostkowy). Szczegóły wyliczenia wartości docelowej zawarte są w Metodologii szacowania wartości docelowych dla wskaźników wybranych do realizacji w RPO WL 2014-2020. Zmiana wynika również ze wstępnych zapisów „Ewaluacji mid-term postępu rzeczowego i systemu realizacji RPO WL 2014-2020 dla potrzeb przeglądu śródkresowego, w tym realizacji zapisów ram i rezerwy wykonania, Raport końcowy, czerwiec 2019 rok”.
- Zwiększenie wartości docelowej wskaźnika produktu ***Liczba przedsiębiorstw otrzymujących wsparcie (szt.)*** (Przed zmianą: 6; Po zmianie: 18) - wynika ze zwiększenia alokacji realizującej wskaźnik. Szczegóły wyliczenia wartości docelowej zawarte są w Metodologii szacowania wartości docelowych dla wskaźników wybranych do realizacji w RPO WL 2014-2020. Zmiana wynika również ze wstępnych zapisów „Ewaluacji mid-term postępu rzeczowego i systemu realizacji RPO WL 2014-2020 dla potrzeb przeglądu śródkresowego, w tym realizacji zapisów ram i rezerwy wykonania Raport końcowy, czerwiec 2019 rok, ”.
- Zwiększenie wartości docelowej wskaźnika produktu ***Publiczne lub komercyjne budynki wybudowane bądź zmodernizowane na terenach miejskich (CI39)(m2)*** (Przed zmianą: 10 480 ; Po zmianie: 33 500,02) - wynika ze zwiększenia alokacji realizującej wskaźnik. Szczegóły wyliczenia wartości docelowej zawarte są w Metodologii szacowania wartości docelowych dla wskaźników wybranych do realizacji w RPO WL 2014-2020. Zmiana wynika również ze wstępnych zapisów „Ewaluacji mid-term postępu rzeczowego i systemu realizacji RPO WL 2014-2020 dla potrzeb przeglądu śródkresowego, w tym realizacji zapisów ram i rezerwy wykonania Raport końcowy, czerwiec 2019 rok, ”.

➤ **Oś 13, PI 10a**

- Zwiększenie wartości docelowej wskaźnika rezultatu ***Odsetek uczniów szkół średnich zawodowych razem wśród uczniów szkół ponadgimnazjalnych ogółem*** (Przed zmianą: 37,6; Po zmianie: 42) - podyktowane rekomendacją z Ewaluacji mid-term postępu rzeczowego i systemu realizacji RPO WL 2014-2020 dla potrzeb przeglądu śródkresowego, w tym realizacji zapisów ram i rezerwy wykonania, Raport końcowy, czerwiec 2019 rok. Wskaźnik

"Odsetek uczniów szkół średnich zawodowych razem wśród uczniów szkół ponadgimnazjalnych ogółem" został już przekroczony w 2015 roku i nadal z roku na rok rośnie. W 2017 roku było to 40,9%.

- Zmniejszenie wartości docelowej wskaźnika rezultatu ***Osoby dorosłe uczestniczące w kształceniu i szkoleniu*** (Przed zmianą: 5,8 ; Po zmianie: 5) - podyktowane rekomendacją z Ewaluacji mid-term postępu rzeczowego i systemu realizacji RPO WL 2014-2020 dla potrzeb przeglądu śródkresowego, w tym realizacji zapisów ram i rezerwy wykonania, Raport końcowy, czerwiec 2019 rok. Odsetek osób dorosłych uczestniczących w kształceniu i szkoleniu w 2017 r. osiągnął poziom 4,3 (poziom nieco wyższy od średniej w kraju - 4). Analizując dynamikę zmian w poziomie tego wskaźnika (od 2010 r. do 2017 r. na Lubelszczyźnie zaobserwować można delikatny spadek wartości wskaźnika uczestnictwa dorosłych w kształceniu. Jeśli zestawić to z radykalną poprawą na rynku pracy, to być może świadczy to o tym, co sygnalizują pracownicy urzędów pracy oraz ośrodków pomocy społecznej, że ludzie niechętnie angażują się w inne aktywności niż praca – tzn. jeśli już uzyskają zatrudnienie, nie widzą potrzeby uczestnictwa w szkoleniach), przypuszczać można, że nie on zostanie osiągnięty do 2023 r. w założonej wysokości tj. 5,8 %.
- Zmniejszenie wartości docelowej wskaźnika rezultatu ***Zdawalność egzaminów maturalnych w relacji do średniej krajowej*** (Przed zmianą: 102,8; Po zmianie: 100) - zmiana wartości wskaźnika podyktowana rekomendacją z Ewaluacji mid-term postępu rzeczowego i systemu realizacji RPO WL 2014-2020 dla potrzeb przeglądu śródkresowego, w tym realizacji zapisów ram i rezerwy wykonania, Raport końcowy, czerwiec 2019 rok. Udział pozytywnych wyników osiąganych przez maturzystów z województwa lubelskiego w 2017 roku był o niecały 1 p.p. niższy od średniej krajowej – zdawalność matury w województwie wynosiła 77,8%, podczas gdy wartość tego wskaźnika dla kraju to 78,5% . Wartość ta plasowała województwo lubelskie na 11. miejscu w porównaniu z innymi województwami. W 2019 r. zdawalność matury w województwie wynosiła 80,1%, podczas gdy wartość tego wskaźnika dla kraju to 80,5%. Wartość ta plasowała województwo lubelskie na 7. miejscu w porównaniu z innymi województwami. Poziom zdawalności matury przez uczniów z województwa lubelskiego w latach 2012-2019 utrzymuje się na niższej pozycji względem średniej krajowej - wskaźnik zdawalności egzaminów maturalnych w relacji do średniej krajowej w roku 2017 r. w województwie lubelskim osiągnął poziom 99,11%, zaś w 2019 r. 99,50%.
Analizując zdawalność egzaminów maturalnych w ostatnich latach osiągnięcie założonego poziomu nie jest realne (zważywszy, że tylko 4 województwa: małopolskie, mazowieckie, podkarpackie, podlaskie) plasuje wyniki egzaminów powyżej średniej, a tylko 2 osiągają poziom powyżej 102% (małopolskie, podlaskie)).
- Zwiększenie wartości docelowej wskaźnika produktu ***Potencjalna liczba użytkowników infrastruktury opieki nad dziećmi lub edukacyjnej wspartej w programie (CI35)(osoby)*** (Przed zmianą: 15 896; Po zmianie: 40 656) - wynika z błędów metodologii (niższy niż pierwotnie zakładano koszt jednostkowy). Szczegóły wyliczenia wartości docelowej zawarte są w Metodologii szacowania wartości docelowych dla wskaźników wybranych do realizacji w RPO WL 2014-2020. Zmiana wynika również ze wstępnych zapisów „Ewaluacji mid-term postępu rzeczowego i systemu realizacji RPO WL 2014-2020 dla potrzeb przeglądu śródkresowego, w tym realizacji zapisów ram i rezerwy wykonania Raport końcowy, czerwiec 2019 rok, ”.

➤ Oś 13

Zmniejszenie wartości końcowej wskaźnika „Całkowita kwota certyfikowanych wydatków kwalifikowanych” (wynika z zaproponowanych realokacji środków między Osiami Priorytetowymi)

Przed zmianą: 274 033 519,00 Po zmianie: 271 846 566,00